

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA - PROSTITUCE

Autor práce: Aleš Kuba
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Prezenční
Vedoucí práce: JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.
Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2011

Osnova

Obsah

Úvod.....	4
1 Základní charakteristika mravnostní kriminality	5
1.1 Základní kategorie mravnostní kriminality	6
1.2 Typické způsoby páchaní mravnostní trestné činnosti	6
1.3 Prevence mravnostní trestné činnosti	14
2 Definice pojmu prostituce	18
2.1 Druhy prostituce	18
3 Dějiny prostituce	21
3.1 Starověk	23
3.2 Středověk	23
3.3 Novověk.....	24
4 Prostituce a její trh	25
4.1 Subjekty trhu prostituce.....	25
4.2 Formy poskytování sexuálních služeb na trhu prostituce.....	26
5 Přístupy k prostituci	28
6 Klady a zápory regulace prostituce	31
7 Prostituce v Evropě, příklady řešení problematiky prostituce	34
8 Prostituce v ČR	36
8.1 Zhodnocení stavu prostituce v ČR.....	37
9 Legalizace a zdaňování prostituce, argumenty pro a proti.....	39
10 Návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2008, jeho nedostatky	44
11 Možné cesty snížení mravnostní trestné činnosti v České republice	49
Závěr	50
Abstrakt.....	52
Abstract.....	53
Poděkování.....	54
Prohlášení.....	55
Přílohy.....	1
Seznam použité literatury.....	2

Cíl bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je zodpovězení otázek souvisejících s mravnostní kriminalitou a prostitucí, dále pak zodpovězení otázek, co vede lidi k páčání mravnostní kriminality a využívání placených služeb prostituce.

Metody a techniky používané v bakalářské práci

V teoretické části použiji převážně metodu shromažďování informací, srovnávací metodu, metodu komparace, v praktické části využiji metodu analýzy a syntézy odborných textů, induktivní a deduktivní metodu a využiji statistickou metodu.

Úvod

MOTTO:

„Lepší je plodníkem svým řádně zatřepati, než s povětrnou ženou v hampejzu líhati.“¹

Jan Ámos Komenský

Říká se, že nejstarší řemeslo na světě je prostituce. V Evropě žíví tisíce žen a je nepravděpodobné, že jen tak zmizí. Vztah mezi Evropou a prostitucí je ambivalentní². Jsou země, ve kterých je prostituce legální a regulovaná, v jiných je zase nezákonná a lidé kvůli ní končí ve vězení. Ve Švédsku jsou prostitutky považované za oběti a jejich klienti za hrozbu. Naopak ve Španělsku mají největší nevěstinec kontinentu. Jaký tedy má být přístup Evropy k prostituci? Problém je, že s prostitucí je spojeno široké spektrum trestné činnosti, jednak páchané samotnými prostituujícími osobami, ale i trestné činnosti páchané na těchto osobách. Typickými trestnými činy jsou kuplířství, vydírání, znásilnění, pohlavní zneužívání, omezování osobní svobody, ohrožování mravní výchovy mládeže. Řada prostituujících osob vykonává prostituci dobrovolně, nebo z komerčních důvodů. Existuje však nemalé procento žen, které pro vysoké zisky kuplířů a osob podílejících se na prostituci jsou k ní donucovány. Kuplíři organizující prostituci mají ve „správě“ zpravidla několik žen, které nutí k prostituci. Jejich činnost je organizačně propojena. S tímto problémem vyvstává otázka legalizace prostituce - není-li přínosnější pro společnost a tedy i stát prostituci zlegalizovat, možnost výběru daní a tím také odbourání alespoň části problému. Tato otázka však není tak jednoduchá jak se zdá, neboť do kategorie prostituce také patří např. dětská prostituce, kterou legalizace vůbec neovlivní. Dalším problémem, který mě přijde velice významný z ženského pohledu, že s legalizací prostituce pak přichází takové kuriozní situace jako například v našem sousedním Německu. Kde s legalizací prostituce a tudíž s odváděním daní se toto odvětví stalo normální živností a Němky se tak na vlastní kůži mohly stát svědky nehorázného jednání pracovních úřadů – kdy jim byly nabídnuty pozice v nočních klubech a pokud bylo toto místo odmítnuto, byl ztracen nárok na dávky v nezaměstnanosti. Myslím, že to je již velice absurdní situace, kdy je žena vlastně státem nucena k prostituci a to zcela legálně, a v rámci jejího svobodného rozhodnutí je buď přijmout či nemít nárok na státní podporu. Jak je vidět problematika prostituce není tak jednoduchá jak se na první pohled zdá. Tato práce se snaží přiblížit problematiku prostituce, její historii a přístup České republiky k této problematice.

¹ BLÁHA, R.: *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. LexisNexis CZ s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86920-29-0.

² Ambivalentní= dvojnásobný

1 Základní charakteristika mravnostní kriminality

Mravnostní trestné činy nelze vysvětlovat výlučně mravní otupělostí nebo je chápat jako zvýšenou dráždivost na sexuální podněty při snížené ovládací schopnosti. Značný podíl na této kriminalitě totiž mají osoby zcela „zdravé“, u kterých není psychiatrickým ani psychologickým vyšetřením zjištěna anomálie v podobě sexuální úchytky. Nevyvratitelným faktem však je, že podstatná část této delikvence je páchána osobami, u kterých je zjišťována sexuálně-patologická motivace, jejíž predikce zasahuje mimo vývojové vady i do špatné nebo nedostatečné mravní, sexuální, obecně pak společenské výchovy.³

Mravnostní trestné činy zasahují čtyři základní roviny:

1. morální vztahy ve společnosti;
2. život a zdraví občanů poškozených v důsledku protiprávního jednání ve sféře sexuálních vztahů;
3. zdravý vývoj mládeže;
4. dobré mravy v sexuálních vztazích mezi dospělými jedinci.⁴

Mezi typické mravnostní trestné činy řadíme trestné činy uvedené v III. hlavě, 2. oddílu zvláštní části trestního zákona, označené jako trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185–193 trestního zákona). K nejfrekventovanějším patří trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákona a trestný čin pohlavní zneužití podle § 187 trestního zákona.

Od poloviny devadesátých let je zaznamenán poměrně značný nárůst mravnostních trestných činů souvisejících s násilně vynucovanou prostitucí za úplatu, kdy pachatelé nutí ženy pod pohrůzkou fyzického nebo psychického násilí k poskytování sexuálních služeb za úplatu. Tato trestná činnost postupně přechází v závažnější a vysoce společensky nebezpečnou formu organizovaného zločinu s mezinárodním prvkem. Uvedený negativní vývoj však směřuje i do oblasti pornografie a v jejím rámci do velmi závažné formy, kterou je dětská pornografie. Prostituce i pornografie se tak staly velmi záhy významným „obchodním artiklem“ organizovaného zločinu, převážně řízeného ze zahraničí.

K významné změně, která se projevila v nahlížení, a také v samotném právním hodnocení mravnostní kriminality došlo v roce 2001. Novela trestního zákona (srov. zákon č. 144/2001 Sb.) zásadním způsobem změnila ustanovení § 241 trestního zákona (skutkovou podstatu trestného činu znásilnění) tak, že zpřesnila a rozšířila trestnost jednání, která násilným způsobem (ať již ve formě

³ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-11]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

⁴ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2010-02-11]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

přímého násilí, nebo pohrůžky bezprostředního násilí) nutila jinou osobu k sexuálnímu styku. Uvedená změna je významná již svým průlomem konzervativně pojímaného znásilnění jako faktického pohlavního spojení mezi mužem a ženou, neposkytující právní ochranu tímto ustanovením mužům, kteří podle předcházejícího znění ustanovení § 241 trestního zákona nemohli být znásilněni, ale „pouze“ omezování na osobní svobodě, případně vydírání.

Za nejproblémovější z pohledu prokazování lze označit trestný čin šíření pornografie, a to zejména z pohledu absence jednoznačného obsahu tohoto pojmu i jeho právního vymezení. Názory na to, co je, nebo není pornografií, jsou velmi rozdílné a kontradiktorní, často se řídí „komerčními“ hledisky.⁵

1.1 Základní kategorie mravnostní kriminality

„Mravnostní kriminalita je součástí obecné kriminality. Je spjata s pohlavním pudem.“⁶

Mravnostní kriminalitu můžeme dělit podle zvoleného kritéria do řady kategorií. Například podle předmětu ochrany ji můžeme dělit na:

- Trestné činy zasahující do svobody v rozhodování v pohlavních vztazích. Sem můžeme zařadit trestné činy znásilnění a některé formy pohlavního zneužívání.
- Trestné činy ohrožující mravní vývoj mládeže. Pro tento druh mravnostní trestné činnosti jsou typické trestné činy pohlavní zneužívání, ohrožování mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže.
- Trestné činy zasahující do dobrých mravů v pohlavních vztazích. Za typické trestné činy této kategorie lze označit kuplířství, soulož mezi příbuznými a obchodování se ženami.

Dalším rozlišovacím kritériem může být osoba pachatele (osoba dospělá, osoba mladší 18 let, osoba mladší 15 let, osoba přičetná, osoba pohlavně úchylná a další).⁷

1.2 Typické způsoby páchaní mravnostní trestné činnosti

Nejběžnějším dělicím kritériem je však způsob spáchání, jako ostatně u všech druhů kriminality. Toto kritérium v sobě zahrnuje mimo jiné i tři subkritéria, a to vypělost pachatele, předmět útoku a vztah mezi pachatelem a obětí. **Podle toho hovoříme o následujících způsobech páchaní mravnostní trestné činnosti:**

⁵ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

⁶ SVATOŠ, R.: *Základy kriminologie a prevence kriminality*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice. ISBN 978-80-86-708-81-2.

⁷ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

A. Mravnostní trestné činy páchané mezi dospělými

Při tomto způsobu páchaní mravnostní trestné činnosti je pachatelem i obětí osoba dospělá, starší 18 let. Typickými trestnými činy jsou znásilnění, kuplířství, obchodování se ženami, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody. Obvyklým znakem je rovněž značný podíl násilí, ať již ve formě přímého fyzického či psychického násilí, nebo i ve formě pohrůžky bezprostředního násilí. Trestné činy kuplířství, obchodování se ženami, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody jsou velmi často prostředkem kapitalizace jednání, tzn. prostředkem nezákonného výdělků. Uvedené trestné činy, vyjma trestného činu znásilnění, jsou předmětem organizovaného zločinu páchaného na objednávku, organizovaného obvykle ze zahraničí.⁸

Uvedené charakteristice se poněkud vymyká znásilnění, které je pácháno v převážné míře jedním pachatelem a pouze výjimečně je dílem skupiny pachatelů. **U znásilnění lze podle modu operandi charakterizovat následující situace:**

- Pachatel zná oběť, pod záminkou známosti naváže kontakt a v příhodné době vyžaduje pohlavní styk, který (pokud oběť nesouhlasí) vynucuje i za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí. Tyto situace mohou svým způsobem páchaní přecházet i do vydírání.
- Jde o náhodné střetnutí pachatele s obětí, která jej nějakým způsobem upoutá, v příhodném okamžiku se pachatel domáhá pohlavního styku, je zpravidla odmítnut a poté si styk vynucuje násilím. U tohoto způsobu páchaní však obvykle dochází k tomu, že si pachatel vynucuje sex násilím hned od počátku.
- Skupinové a organizované znásilňování žen, kdy skupina pachatelů si vytypuje oběť, ať již náhodnou, nebo cílenou, v příhodnou dobu a na příhodném místě ji přepadne a společným jednáním ji přinutí k souloži, kterou zpravidla vykonají všichni zúčastnění pachatelé.
- Znásilnění je činem spojeným s požitím většího množství alkoholu, který odbourává překážky a mravní zábrany. Jde o charakteristický rys znásilnění, který je zastoupen téměř vždy u všech jiných způsobů znásilnění.
- Pachatel využívá různých forem závislosti oběti na něm.
- Pachatelé použijí lsti spočívající v tom, že přivedou oběť do stavu bezbrannosti podáním většího množství alkoholu. Takové jednání je považováno za násilí na oběti, stejně jako jednání, při kterém pachatel využije k opití oběti jinou osobu.
- Znásilnění bez motivu. Jde o situace, kdy pachatelé znásilnění neplánují, nepřipravují se na něj, často jim takový způsob ukájení sexuálních pudů není ani vlastní. Využívají „pouze“ příležitosti a v daném okamžiku na daném místě se dopustí činu. Téměř vždy je přítomen alkohol a obvykle „nevinné flirtování“ ze strany oběti vzbudí u muže sexuální žádostivost, kterou však oběť

⁸ CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.

již nechce z různých důvodů akceptovat. Pachatel pak používá k vynucení styku násilí. Obvyklá obhajoba pachatelů v těchto případech je, že odpor ženy považoval za přirozenou součást sexuálního aktu. „Každá ženská se přece na oko brání!“⁹

U této kategorie mravnostních trestných činů nastávají v praxi v podstatě dvě typické situace, které lze označit jako obecné způsoby páchaní z pohledu vztahu pachatele a oběti:

- Mezi pachatelem a obětí existuje bližší vztah (partnerský, kamarádský, příbuzenský, pracovní a další). Je pro něj typické, že oběť pachatele zná a běžně se s ním v určité rovině stýká, v řadě případů dokonce udržuje i sexuální vztah. Pachatel tohoto vztahu využívá k ukojení svých sexuálních potřeb proti vůli oběti. Například ji vyláká na odlehlé místo, na chatu, do bytu apod., kde násilím nebo různými formami pohrůzek násilí (včetně psychologického) oběť přinutí k pohlavnímu styku. Velmi často pachatel jedná násilnický pod vlivem alkoholu nebo lstivým způsobem.
- Pachatel a oběť se neznají. Pachatel navazuje povrchní známost s obětí, které vzápětí využívá a domáhá se násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí pohlavního styku. Jde o trestnou činnost typickou pro autostop, náhodné známosti na společenských večírcích nebo obdobných akcích. I zde významnou roli hraje alkohol a jednání bez zábran. Jiná forma je charakteristická tím, že pachatel záměrně vyhledává svou oběť, aby ukojil svou sexuální potřebu. Vytypovanou náhodnou oběť brutálním způsobem napadá a znásilňuje. Velmi často je tento akt doprovázen přímým fyzickým násilím, bitím, aby tak přinutil oběť podvolit se jeho vůli. Tento způsob je typický mnohočetnými zraněními oběti, zejména podlitinami, škrábanci až těžkými poškozeními na těle oběti. Rovněž na těle pachatele však oběť zanechává stopy po zápase. Typické pro tento způsob páchaní znásilnění je, že pachatel velmi často jedná v afektu a je u něj obvykle zjišťována sexuální úchylnost. Lze se setkat i s případy, kdy pachatel neváhá vyhrožovat použitím, případně i použít zbraně. Rovněž nejsou výjimečné případy, které končí smrtí oběti, znásilnění je tedy páchano v souběhu s násilným trestným činem, spáchaným z nedbalosti.¹⁰

B. Mravnostní trestné činy páchané mezi mládeží

I pro tuto kategorii mravnostních trestných činů mohou být typické způsoby páchaní popsané v předcházejícím bodu. Pachatel i oběť jsou mladší 18 let, spíše je typické pro tuto skupinu věk kolem 16 let, v řadě případů pak i věk do 15 let. Typickým trestným činem pro tuto kategorii je pohlavní zneužívání. U tohoto způsobu páchaní obvykle postrádáme násilí. K pohlavnímu styku nebo

⁹ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

pohlavnímu zneužívání dochází v různých formách. K pohlavnímu styku obvykle dochází po vzájemné dohodě, časté jsou případy, kdy aktérem činu je dívka – následně oběť, která je mladší 15 let.

Dalším typickým znakem je obvyklá citová vazba mezi pachatelem a obětí – tzv. první lásky – a rovněž jako u předcházejících způsobů je velmi často přítomen alkohol, který potlačuje bariéry vztahu. Místa páchaní jsou víceméně příležitostná – byty pachatele nebo oběti v době nepřítomnosti rodičů, různé večírky, společné akce, ale i organizované zájezdy apod. V řadě případů náhodných aktů je pro tento způsob páchaní typické velmi obtížně prokazatelná vědomost pachatele, že oběť je mladší 15 let. To je dáno zejména předčasnou vyspělostí dívek.¹¹

C. Mravnostní trestné činy páchané na mládeži

Jde o kategorii mravnostních trestných činů, kde obětí je osoba mladší 18 let, která nabývá stále více na významu v tom smyslu, že těchto deliktů přibývá a věková hranice obětí se snižuje významně pod 15 let. Typickým faktorem je vysoká nebezpečnost jednání pachatele a dopady zejména na psychický a fyzický vývoj oběti. Tato mravnostní kriminalita zanechává velmi často trvalé následky na zdraví obětí, a to jak v podobě tělesného poškození, tak i (a to téměř vždy, jednali se o věk oběti nižší než 15 let) traumatizujícího psychického poškození. Pachatelé ke spáchání téměř vždy používají násilí ve všech formách, kterému se oběť není schopna ubránit obvykle z důvodu vyšší fyzické dispozice pachatele.

Typickým znakem tohoto druhu mravnostní trestné činnosti je velmi často i různá forma závislosti oběti na pachateli, např. učitel a žák, rodič a dítě, osoba svěřená do péče a její pěstoun, vychovatel. U kategorie obětí kolem deseti let věku je naopak typické získávání přízně oběti pachatelem poskytováním různých pamlsků či darů, zapojování do her s těmito dětmi apod. a také využívání různých forem lsti, např. pachatel požádá oběť o pomoc, která je akceptována, neboť řada dětí je velmi důvěřivá a takovou lest nedokáže prohlédnout.

Tento druh mravnostní kriminality je typický mimo jiné i tím, že pachatelé se v přítomnosti oběti ukájejí různými pornografickými předměty, fotografiemi a přímým kontaktem – dotyky na těle oběti. Nejsou však výjimkou i případy, kdy pachatel oběť brutálním způsobem znásilní.

Z naznačené charakteristiky lze dovodit následující způsoby páchaní této kategorie mravnostní trestné činnosti:

- Mezi pachatelem a obětí existuje určitý blízký vztah. Pachatelé jsou zpravidla rodiče, osoby, kterým je oběť svěřena do výchovy, učitel, vychovatel apod. Pachatel obvykle

¹⁰ CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.

¹¹ CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.

využívá svého postavení, moci a autority, oběti vyhrožuje různou formou trestu. Forma závislosti oběti na pachateli je také důvodem, proč oběť zneužití neoznamuje nebo zapírá.

- Pachatel k získání důvěry oběti použije darů, pamlsků, zapojí se do hry s obětí apod. Oběť odvede na příhodné místo a zde ji zneužije nebo znásilní. Při tomto způsobu zneužívání nemusí být zjištěno násilí.
- Pachatel použije lsti, požádá oběť o pomoc při různé činnosti, oběť vyláká k sobě do bytu nebo na jiné příhodné místo a zde ji zneužije nebo znásilní. Tento způsob páčání mravnostního trestného činu bývá provázen násilím, protože oběť, ač důvěřivě poskytla pomoc, další aktivity pachatele odmítá. Odpor oběti bývá pachatelem překonáván téměř vždy násilím.¹²

Každý z mravnostních trestných činů má svá specifika a lze u něj definovat typické způsoby páčání. Předcházející charakteristiky jsou zaměřeny na vymezení dvou základních forem mravnostní kriminality, a to znásilnění a pohlavní zneužívání, ovšem naznačená hlediska jsou platná i pro ostatní formy. Lze uvést některé obecné rysy, které jsou charakteristické pro celou kategorii mravnostní kriminality. **Jde především o tyto faktory:**

- **Utajování mravnostního trestného činu obětí.** Jde o důležitou okolnost pro objasňování mravnostních trestných činů.
- **Obtížně identifikovatelný pachatel.** Oběť (pokud se nejedná o pachatele, kterého zná) jednající ve stresu a strachu nedokáže pachatele potřebným způsobem popsat. Velkou roli zde samozřejmě sehrává i obava z výhrůžek pachatele v případě, kdy jej oběť označí. Pouze ojedinele se stává, že pachateli vypadne na místě činu doklad totožnosti.
- **Nedostatek stop na místě činu.** Při objasňování těchto deliktů se vychází především ze stop biologických (sperma a jiné tělní sekrety, krev, sliny apod.), méně četné jsou stopy věcné.
- **Vztah pachatele a oběti.** Jde o velmi významný axiom působící jak v pozitivním smyslu (usvědčení pachatele), tak i v negativním (předstírané, úcelové oznámení mravnostního trestného činu).
- **Provokující jednání ze strany oběti.**¹³

Základní charakteristika pachatelů

U mravnostních trestných činů jsou pachatelé zastoupeni ve všech věkových kategoriích. K diferenciaci dochází u jednotlivých forem mravnostní kriminality (znásilnění, mravnostní trestná

¹² CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-739-6.

¹³ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

činnost na mládeži, vynucená prostituce apod.). V případech, kdy mravnostní trestná činnost je spojena s přímým fyzickým násilím, lze hovořit o pachatelích-psychopatech. Řada mravnostních trestných činů je spojena s patologickou sexuální preferencí, sexuální úchylkou nebo jinými chorobnými změnami osobnosti, které ve většině případů vybudí sexuální pud a významně snižují ovládací a rozpoznávací složku jednání, akcelerují agresivitu. Podle Konráda „*sexuálně agresivní chování mladistvých vyplývá zejména z toho, že příchodem puberty se pohlavní touha stává imperativní a zintenzivňuje se citlivost na psychosexuální stimuly, přičemž tato agresivita často spočívá v překotném přístupu k objektu ženského pohlaví*“.¹⁴

Řada mravnostních trestných činů je páchána pod vlivem alkoholu, který sehrává velmi významnou roli jako útlumový prostředek morálních zábran a navozuje agresivitu v jednání. Neopomenutelnou zůstává i skupina pachatelů, kteří se mravnostní kriminality dopouštějí opakovaně, tedy recidivují.

Pachatele mravnostní trestné činnosti lze rozdělit do tří základních skupin:

1. Pachatelé, kteří se mravnostní trestné činnosti dopouštějí příležitostně, bez významné motivace.
2. Pachatelé, kteří se mravnostní trestné činnosti dopouštějí cílevědomě, promyšleně až organizovaně, kde základním motivem je uspokojení sexuálních potřeb nebo zisk.
3. Pachatelé patologicky zaměření, se sexuální nebo jinou úchylkou.¹⁵

Pachatele, kteří se dopouštějí mravnostní trestné činnosti na mládeži, lze v převážné většině případů označit jako osoby, které trpí určitou formou sexuální deviace. Pro tyto pachatele styk s dětmi (a nemusí jít o přímý pohlavní styk, nýbrž pouhou přítomnost dítěte nebo možnost se jej dotýkat) je postačující pro jejich sexuální ukojení. Jde ve většině případů o recidivující pachatele, pro které hrozba vysokého trestu je podružná ve srovnání s vidinou ukojení jejich zvrácených sexuálních potřeb. Je nutné zdůraznit, že u některých pachatelů se vyskytuje velmi nebezpečná sadistická orientace. U takových pachatelů lze v jejich jednání vysledovat vysokou míru promyšleného a připravovaného jednání (zaměřeného na děti). Další skupinou pachatelů, kteří se dopouštějí mravnostní trestné činnosti na mládeži, jsou osoby se sexuální nedostatečností (např. impotenti). Jde o pachatele vyšší věkové kategorie, kteří své sexuální potřeby řeší orientací na tuto kategorii obětí (dětí). V řadě případů se jedná i o pachatele trpící poruchami mozku, včetně arteriosklerózy. Typické pro tuto skupinu pachatelů je, že v nižším věku touto sexuální orientací netrpěli a nedostávali se zpravidla do konfliktu se zákonem v sexuální oblasti. Třetí skupinu pachatelů tvoří osoby, na kterých je oběť závislá. Jde převážně o otce dětí, vychovatele,

¹⁴ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

¹⁵ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

pedagogické pracovníky apod., kteří jinak požívají velmi dobré pověsti, u kterých se začala projevat určitá sexuální nedostatečnost nebo jejich sexuální potřeby nejsou dostatečně uspokojovány. Tito pachatelé využívají závislosti oběti k zastírání trestné činnosti, zejména formou zastrašování a citovým vydíráním. V mnoha případech je tato trestná činnost známa i jejich partnerům (např. manželkám), kteří sami negativně působí na oběť zastrašováním a citovým vydíráním, aby trestnou činnost neoznámovali. To je také příčinou značné latence (skrytosti) této trestné činnosti. Samostatnou kategorií jsou pachatelé mravnostní trestné činnosti na dětech, kteří jsou ve své podstatě také ještě dětmi. Jde o pachatele obvykle pubertálního věku, kteří se mravnostní trestné činnosti ve většině případů dopouštějí spontánně, s určitým dílem přispění oběti (provokující jednání dívek, abnormální vyspělost dívek apod.). Velmi často dochází k sexuálnímu styku po vzájemné dohodě, kdy faktor věku oběti (věk nezletilosti) je potlačován touhou poznat nepoznané.¹⁶

Pachatele trestné činnosti páchané na dospělých obětech lze v zásadě rozdělit do dvou základních skupin. První tvoří osoby v dospívajícím věku, pro které je typická charakteristika z předcházející části, pokud se nejedná o abnormálně vyspělé jedince nebo o osoby již s určitou sexuální úchylkou. Druhou skupinu představují pachatelé, kteří mravnostní trestnou činnost berou jako zdroj příjmů (kuplíři, organizátoři a podílníci organizované mravnostní trestné činnosti, výrobci pornografických děl apod.). Jde o kategorii pachatelů, pro které sexuální ukájení není motivem jejich jednání. K dosažení cíle jsou však ochotni a odhodláni použít jakékoliv prostředky včetně násilností, vydírání, zastrašování apod. Jde o velmi nebezpečnou kategorii pachatelů, jejichž nebezpečnost stoupá s mírou organizovanosti trestné činnosti. Třetí skupinou pachatelů mravnostní trestné činnosti páchané na dospělých jsou osoby přestárlé, s určitou mírou sexuální nedostatečnosti. Je pro ně typické, že své sexuální pudy (které již nejsou schopni uspokojit klasickým způsobem) uspokojují kontaktem s dětmi, postačuje jim možnost dotyku těla dítěte, u patologicky zaměřených osobností se sklony k agresi až sadismu jde však o velmi nebezpečnou kategorii pachatelů, která je schopna dopustit se i velmi závažného fyzického ublížení na zdraví oběti. Pro tuto kategorii pachatelů je však typické i to, že se ve větší míře dopouštějí klasického mravnostního trestného činu – znásilnění, pro které není typická sexuální deviace. Sexuální deviace je naopak základním axiomem mravnostní trestné činnosti, které se tyto pachatelé dopouštějí na osobách stejného pohlaví.¹⁷

Jisté zvláštnosti lze vypožorovat u pachatelů znásilnění. Pachatelé jsou převážně ve věku 20–30 let. Výjimečně jde o osoby starší. Pokud bychom srovnali intenzitu násilí mezi mravnostními trestnými

¹⁶GÖDTEL, R.: *Sexualita a násilí*. 1. vydání, Český spisovatel a.s., Praha, 1994. ISBN 80-202-0512-8

¹⁷GÖDTEL, R.: *Sexualita a násilí*. 1. vydání, Český spisovatel a.s., Praha, 1994. ISBN 80-202-0512-8

činy, pak u znásilnění je zpravidla menší a závisí na způsobu překonání obrany oběti, v menší míře se vyskytují hrubší formy násilí, facky apod. Podstatně vyšší intenzita násilí ze strany pachatelů (nikoliv co do vynaložené síly, ale co do následku na oběti) je typická pro kategorii obětí z řad osob mladších 18 let. Průvodním jevem znásilnění, jak již bylo naznačeno, je alkohol.

Zvláštní kategorií pachatelů mravnostní trestné činnosti jsou recidivisté. Ty můžeme dále rozdělit do několika skupin, např. recidivisté jednotlivci, recidivující skupiny pachatelů, recidivisté se zbraní, recidivisté speciálně zaměřeni na místo spáchání a druh oběti.¹⁸

Co je však pro všechny společné, je určitý algoritmus jejich modu operandi spočívající v:

- typování oběti;
- typování místa spáchání mravnostního trestného činu;
- způsobu navazování kontaktu s obětí;
- způsobu překonávání odporu oběti nebo ve způsobu uvedení oběti do stavu bezbrannosti;
- způsobu utajování trestné činnosti.¹⁹

Základní charakteristika obětí

Obětí kriminálních deliktů se zabývá speciální nauka – **viktologie** (*viktima* – oběť).

Autor R. Svatoš definuje oběť trestného činu jako: „*osobu dotčenou trestným činem.*“²⁰

Viktologie jako vědní obor se zabývá osobou oběti trestného činu, jejím podílem a vztahem k vývoji trestného činu. Kriminální chování chápe jako proces interakce oběti s pachatelem. Oběti trestného činu se zabývá nejenom před a v průběhu spáchání, ale i ve stádiích pozdějších, kdy jsou zmírňovány a odstraňovány následky trestného činu. Lidská bytost jako osobnost se stává obětí, pokud je její právo na svobodu při rozhodování v sexuálních vztazích objektivně porušeno a toto porušení práva subjektivně vnímá např. jako bolest. Viktologie se však zabývá nejen člověkem jako jednotlivcem, ale i skupinami lidí (sociální skupiny, politická sdružení, národy, rasy), zabývá se i takovými abstraktními hodnotami, jako je svoboda, demokracie apod. Oběťmi mravnostní trestné činnosti jsou v převážné míře ženy. Jen zcela výjimečně, u stejně sexuálně orientovaných pachatelů a obětí, je pochopitelně obětí osoba stejného pohlaví jako pachatel. Pro oběti mravnostních trestných činů z řad žen je příznačný určitý „podíl“ na příčině spáchání sexuálního deliktu. Jde zejména o vyzývavé oblečení obětí, jejich koketování s pachatelem, vyzývavost až provokativnost v chování apod. Tím vším se do určité míry podílí i oběť na vývoji kriminální situace, která graduje ve spáchání zpravidla klasických mravnostních trestných činů, jako je znásilnění. Oběti mnohdy samy zavádají příležitost pro pachatele (např. autostop). Uvedený

¹⁸ GÖDTEL, R.: *Sexualita a násilí*. 1. vydání, Český spisovatel a.s., Praha, 1994. ISBN 80-202-0512-8

¹⁹ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

²⁰ SVATOŠ, R.: *Základy kriminologie a prevence kriminality*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice. ISBN 978-80-86-708-81-2. s. 27.

negativní vliv oběti je však patrný i z průběhu objasňování mravnostního trestného činu. Oběti (zpravidla ženy) totiž po spáchání kriminálního deliktu z obavy před ostudou, dopadem na rodinné soužití, reakcí rodičů apod. mravnostní delikt neoznamují nebo jej oznamují se značným časovým zpožděním. Otázkou u řady mravnostních deliktů je mimo jiné i intenzita a důraznost odporu proti záměrům pachatele. Nezřídka jde o odpor, který si pachatel vysvětluje jako „koketnost“ ze strany oběti (týká se zvláště znásilnění), která ještě více stimuluje jeho sexuální touhu. V řadě případů oběti této trestné činnosti doplácí na svou přehnanou důvěřivost až dobrosrdečnost, naivitu (u vynucované prostituce) a další okolnosti. Typickou pro řadu mravnostních trestných činů je náhodnost ve výběru oběti. Zvláštní kategorii tvoří oběti z řad manželek pachatelů, a to zejména v době rozvodového řízení.²¹

U mravnostní trestné činnosti páchané na mládeži lze oběti rozdělit do tří základních kategorií:

1. oběti v předpubertálním věku, tj. věk kolem 10–11 let;
2. oběti v pubertálním věku (věk 12–15 let);
3. oběti právně způsobilé, tj. ve věku 15–18 let.²²

Pro oběti mravnostních deliktů ve věku přibližně od 12 let, zpravidla dívky, je typické, že jsou již dostatečně pohlavně vyspělé a tuto svou vyspělost velmi často dávají na odiv chlapcům, ale i dospělým. To do určité míry působí provokujícím způsobem na pachatele méně sexuálně zdrženlivé. Obětí trestných činů kuplířství, obchodování se ženami apod. jsou zase dívky ve věku kolem 18 let a výše. Obětí kriminálních deliktů typu vyrábění a šíření dětské pornografie jsou děti ve věku kolem deseti let. Podle zahraničních výzkumů převážná část obětí mravnostní kriminality typu vynucené prostituce je z řad romské populace. Výzkum prokázal, že v zahraničních klubech vykonávají prostituci dívky ve věku 15–23 let romské národnosti. Je u nich patrná vysoká míra naivity, když se nechávají najmout zahraničními dealery jako „číšnice, chůvy, tanečnice“ do pochybných klubů ve Spolkové republice Německo, ale i v jiných zemích. V České republice je situace obdobná, s tím rozdílem, že jsou ženy k těmto aktivitám „dováženy“ z některých asijských zemí – Filipíny, Thajsko apod. Scénář je však ve všech zemích stejný. Po dopravení do příslušné země jsou nuceny k prostituci, a to i za použití násilí.²³

1.3 Prevence mravnostní trestné činnosti

Při řešení mravnostní trestné činnosti se o prevenci velice často hovoří, avšak při různých

²¹ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

²² WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

²³ WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.

odborných debatách je z praxe zřejmé, že k pojetí prevence existuje řada přístupů a názorů, od jednoduchých „receptů“ na řešení těchto negativních jevů až po návrhy programů prevence jednotlivých negativních jevů, a to jak na republikové, tak i lokální úrovni. Slovo prevence vychází z latinského *praeventus* – zákrok předem.

Prevence v širším slova smyslu znamená předcházení nežádoucímu jevu a ochrana před ním. Označuje v podstatě všechny aktivity, jejichž cílem je potírání výskytu a zabraňování rozvoji negativního jevu ve společnosti. Právnicky prevence znamená legislativní opatření, které má chránit společnost před nežádoucími konkrétními jednáními jednotlivců a skupin obyvatelstva.

Prevence v užším slova smyslu je chápána jako prevence jednotlivých negativních jevů – prevence kriminality, prevence mládeže před negativními jevy, prevence před negativními sexuálními praktikami apod.²⁴

Prevence kriminality je chápána jako záměrné, plánovité a koordinované působení na příčiny a podmínky, které vedou k jejímu páchání, s cílem odstranit je nebo alespoň podstatně omezit. **Je prováděna ve třech základních rovinách:**

- **Jako generální prevence.** Jde o trestněprávní prevenci založenou na preventivním účinku trestu nebo jiných trestněprávních opatřeních včetně alternativních trestů.
- **Jako sociální prevence.** Zde hovoříme o tzv. primární, sekundární a terciární prevenci, obecně však představují soubor společenských opatření v oblasti ekonomiky, kultury, školství, v sociální oblasti a další.
- **Jako situační prevence.** Pro určité druhy kriminálních deliktů je typické místo, kde jsou zpravidla páchány, a určité typické okolnosti, které spáchání trestného činu předcházejí nebo k němu vedou. Poznání těchto aspektů, které se stávají součástí *modu operandi* (charakteristický způsob a postup činnosti – sociálně žádoucí i nežádoucí, např. kriminální aktivity, styl práce), je základním předpokladem pro účinnou prevenci.²⁵

Individuální prevence je vlastní chování potenciálních obětí mravnostních deliktů. Tuto prevenci považuje za nejproblémovější.

Prevence delikventního chování mladistvých spočívá především v pevném rodinném zázemí, v láskyplné a důsledné výchově a v jednotné socializační strategii všech institucí, které formují osobnost dítěte. Nezastupitelné místo v socializačním procesu zaujímá vedle rodiny i škola. Učitel by měl u dětí včas rozpoznat tendence k asociálním či antisociálním formám chování, které mohou

²⁴ RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z [www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>](http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php)

²⁵ RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z [www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>](http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php)

vyústit v delikventní aktivity. Řada výzkumů potvrzuje, že u mladistvých delikventů se setkáváme s poruchou selfkonceptu (sebepojetí). Vzhledem k tomu, že adekvátní sebehodnocení člověka závisí mimo jiné i na chování sociálního okolí k němu, měli by rodiče i učitelé korigovat mnohdy netaktní a necitlivé chování sociálního prostředí k mladistvému.²⁶

Obsahem prevence je tedy realizace opatření, kterým chceme nežádoucímu jevu předcházet a pozitivně ovlivňovat ty, na něž je prevence zaměřena. Je-li cílem prevence negativnímu jevu předcházet, musíme jej dobře poznat, popsat, analyzovat, charakterizovat, znát zákonitosti jeho vzniku, vývoje, fungování, znát tento jev v jeho podstatě a v souvislostech, v jeho vnějších i vnitřních souvislostech. Takto lze prevenci chápat ve smyslu předcházení negativním jevům. V současné době je prevence spíše chápána ve smyslu působení na již vzniklé negativní jevy. Jde o to, abychom je omezili, změnili či alespoň zmírnili jejich následky. V podstatě se již reaguje na jevy, které ve společnosti propukly (tj. problematika šíření pornografie, prostituce apod.).²⁷

Oblasti prevence

Druhy	primární prevence	sekundární prevence	terciární prevence
Cíl zaměření	je zaměřena na širokou populaci a směřuje do budoucna	je zaměřena na tzv. rizikové skupiny či jednotlivce a na další rizikové faktory	je zaměřena na zajištění a poskytnutí včasné odborné pomoci
Možnosti šíření	masmédia, výchovně-vzdělávací zařízení a legislativa aj. výchovní poradci a školní metodikové prevence	různé poradny, linky důvěry, sociální pracovníci aj. výchovní poradci a školní metodikové prevence	léčebná zařízení, poradenské a ambulantní služby, výchovná a léčebná zařízení, vězeňství aj.
Úkol		Smysluplná prevence musí formovat silné dítě, aby samo dokázalo vzdorovat možnému nebezpečí nebo je minimalizovat. Dítě musí znát základní sexuální pojmy, musí umět rozeznat nebezpečí, znát svá práva a umět je chránit	

Nejúčinnější prevencí v této oblasti je prolomení bariéry lhostejnosti občanů k násilným trestným činům páchaným na veřejnosti.

Působnost v oblasti prevence ve vztahu k mravnostní trestné činnosti mají:

- **Ministerstvo práce a sociálních věcí** – Oddělení péče o dítě a rodinu (oddělení sociální prevence, kurátor pro mládež a sociální asistent). <http://www.mpsv.cz/cs/>
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** – program „Výchova ke zdravému životnímu

²⁶RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z [www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>](http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php)

²⁷ RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z [www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>](http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php)

stylu“, školské poradenské instituce (pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče pro děti a mládež, zařízení pro výkon ochranné a ústavní výchovy).
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj>

- **Ministerstvo vnitra a Policie České republiky** – aktivity jsou na velmi vysoké úrovni; byl zpracován rozbor problémů souvisejících s prostitucí a vymezení podmínek jejich systémového řešení, které je součástí usnesení vlády č. 331 ze dne 14. 4. 1999; dále byl zpracován návrh systémového přístupu k péči o dětské a mladistvé delikventy, který je součástí usnesení vlády č. 1032 ze dne 6. 10. 1999 a další významné aktivity. Ministerstvo vnitra – Odbor prevence kriminality <http://www.mvcr.cz/ministerstvo/opk.html>
- **Policie České republiky** - <http://www.mvcr.cz/kontakty/policie.html>
- **Nevládní organizace** – zajišťují asistenci v oblasti psychosociální a právní; činnost těchto organizací lze rozdělit do několika oblastí.²⁸

<http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>

²⁸ RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>

2 Definice pojmu prostituce

Prostituce (z lat. prostituere) je poskytování sexuálních služeb (obvykle manuální stimulace, orální sex, pohlavní styk nebo anální sex) za úplaty nebo jakoukoli jinou protihodnotu. České označení pro muže takovou službu poskytující je prostitut (gigolo), pro ženu prostitutka (společnice). Prostituci organizuje kuplíř. Většinu prostituujících tvoří ženy. To je dáno poptávkou. I většina prostitutů má mužskou klientelu. Služby nabízejí různými způsoby, například přímo na ulici, ve specializovaných podnicích – čili nevěstincích, či v barech a nočních podnicích. Rozšířené jsou také služby označované jako escort servis, kdy tzv. callgirl, resp. callboy (dívky, chlapečci na zavolání), kteří přijíždí přímo za zákazníkem a poskytují mu sexuální služby v jeho prostorách.²⁹

2.1 Druhy prostituce

Prostituci lze charakterizovat a dělit podle různých kritérií. Za charakteristické však považují následující dvě kritéria. První kritériem je odvozováno od subjektu poskytování sexuálních služeb za úplatu. Zde jde o ženskou a mužskou prostituci a dětskou prostituci. Druhým kritériem je vymezení prostituce podle prostředí, ve kterém je vykonávána. Druhé kritérium se vztahuje jak na prostitutky z řad žen, tak i mužů. **Orientačně lze vymezit pět základních forem:**

1. **Privátní prostituce.** Jde o prostitutky s vlastní malou a relativně stálou klientelou. Tato prostituce je vykonávána ženami nebo muži tzv. „na úrovni“, kteří jsou schopni klienta i reprezentovat při jeho společenských povinnostech, na veřejnosti apod. Prostituci poskytují v soukromých, luxusně zařízených bytech, zpravidla vysoce solventním klientům.
2. **Hotelová prostituce.** Jde o obdobnou kategorii prostitutek jako v první skupině s tím rozdílem, že jejich klientela není stabilní, společenská úroveň prostitutek se odvíjí od kategorie hotelů a klientů. V převážné míře však jde o prostituující osoby s poměrně vysokým vzděláním, dobrým vystupováním, ovládají zpravidla alespoň jeden světový jazyk. Jejich klientelou jsou zpravidla cizinci. Na jejich prostituci profitují obvykle další osoby, např. taxikáři, recepční a další hotelový personál.
3. **Bytová prostituce.** Jde o poměrně širokou škálu prostituujících osob, provozujících prostituci ve vlastních bytech. Sem lze přiřadit i dětskou prostituci. Prostituce je velmi často prováděna za přítomnosti třetích osob, ne zřídka manželů, kteří vlastně vystupují v pozici kuplířů vlastních žen či dětí. Nežřídka se jedná o poskytování hromadného sexu. Průvodním jevem této kategorie je četná majetková trestná činnost (zákazník bývá okraden), včetně ohrožování mravní výchovy

²⁹ RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: *Prevence mravnostní trestné činnosti*, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z www.rydlo.cz

mládeže (prostituce za přítomnosti dětí apod.). Z dalších rizik lze vyjmenovat rizika zdravotní i sociální a kriminální, spočívající v tom, že bytová prostituce má velmi blízko k organizované kriminalitě.

4. **Barová prostituce.** Tento druh prostituce je provozován v různých sexbarech, „masážních“ salonech a erotických podnicích. Prostitutky jsou velmi často cizinky, které vykonávají prostituci velmi často z donucení. Tento druh prostituce je také velmi často spojen s obchodem se ženami, násilím, vydíráním a mravnostní trestnou činností, zejména s trestným činem znásilnění, ke kterému dochází zpravidla v počátečních fázích prostituování žen, které byly k prostituci zláhány podvodným způsobem. Dalším faktorem ovlivňujícím nebo souvisejícím s tímto druhem prostituce je organizovaná zločinnost.
5. **Pouliční a silniční prostituce.** Jde o nejproblémovější formu prostituce. Věková kategorie prostituujících osob je zpravidla nízká, nízká je také jejich intelektuální úroveň a stupeň vzdělání. Velmi často jde o osoby mentálně zaostalé, sociálně nevyspělé, které poskytují pohlavní styk a jiné formy sexuálního styku téměř kdekoli a komukoli. Prostitutky této kategorie (jedná se téměř výhradně o ženy) jsou také často závislé na drogách. U této formy prostituce je velmi vysoké riziko pohlavních chorob a páchaní různé trestné činnosti. Z prostituce profitují tzv. „pasáci“, kuplíři. U této formy prostituce je typický rychlý, anonymní a nejlacinější sex jakéhokoli druhu.

Samostatnou kategorií je **homosexuální prostituce**. Ta je poskytována převážně mladými muži nebo ještě spíše chlapci ve věku kolem 18 let. Je zajímavé, že tato prostituce nemusí být a v řadě případů také není poskytována muži s homosexuálním zaměřením. Je tomu tak proto, že tato forma prostituce má mezi mladými muži výrazně „komerční“ charakter. Většina prostitutů pochází z rozvrácených, sociálně slabých a dysfunkčních rodin. Velmi úzká spojitost u této formy prostituce je s drogovou a alkoholovou závislostí. Homosexuální prostituti jsou vůbec nejrizikovější kategorií pro šíření pohlavních chorob včetně šíření nemoci AIDS.

Z celospolečenského hlediska je však za nejnebezpečnější považována **dětská prostituce**. Jde o vysoce latentní formu prostituce, a to již z toho důvodu, že kuplíři a organizátoři dětské prostituce jsou si dobře vědomi, že se dopouštějí společensky velmi nebezpečné trestné činnosti. Je zajímavé, že se množí případy, kdy děti provozují prostituci i z vlastního rozhodnutí, za účelem získání finančních prostředků. Častější je však dětská prostituce organizovaná kuplíři. Dětská prostituce je velmi úzce provázána i na dětskou pornografii.³⁰

Uvedené formy prostituce mohou být úzce spojeny s internetem, který slouží jako nabídkový katalog způsobu, formy a rozsahu prostituce. Na internetu lze nalézt řádově desítky odkazů na erotických stránkách vztahujících se k nabízení prostituce a s tím velmi úzce propojené pornografii.

<http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>

³⁰ VANÍČKOVÁ, E.: *Dětská prostituce*. 2. doplněné a aktualizované vydání, Grada Publishing a.s., Praha, 2007. ISBN 978-80-247-2218-4.

Prostituce dětí je vysoce organizovaná. Policie ČR objasnila i několik případů dětské pornografie. Celkový počet osob, které se u nás živí prostitucí, se podle autora Bláhy odhaduje na 15-20 000.³¹

Organizace prostitutek

V oblasti prostituce dlouho chyběly usměrňovací principy a uplatňování zákonnosti bylo problematické, proto začala být prostituce regulována vlastními prostředky - pasáky. Vzhledem k tomu, že u nás byla absence těchto „usměrňovačů“, objevili se u nás pasáci bulharští, ruští, ukrajinští, rumunští, jugoslávští atd.³²

³¹ BLÁHA, R.: *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. LexisNexis CZ s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86920-29-0

³² BLÁHA, R.: *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. LexisNexis CZ s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86920-29-0

3 Dějiny prostituce

O prostituci se říká, že je nejstarším řemeslem na světě. To je možná trochu nadsazené, nicméně zprávy o ní nalézáme už v knize Genesis Starého zákona. Už od starověku se setkáváme s bohoslužebnou, chrámovou prostitucí, čili s prostitucí kněžek příslušných božstev nebo prostitucí, spojenou s činností různých náboženských sekt.. Druhým typem je pak prostituce pohostinná, která u různých primitivních skupin a kmenů existuje dodnes. Hostitel propůjčuje manželku či dceru svým hostům a je velmi uražen, není-li tento dar přijat. Velký rozvoj zažila prostituce ve starověkém Egyptě. Faraón Chufew údajně nutil i svou dceru, aby se v nevěstinci za určitý obnos oddávala milencům, s úmyslem zlepšit bídný stav královské pokladny, otřesené stavbou pyramid.³³

Kapitolou samou o sobě je prostituce v antickém Řecku. Byly zřizovány speciální dnes bychom řekli „výcviková centra“ pro budoucí prostitutky, které byly vzdělávány v gymnastice, tanci a hudbě. S potřebou odlišit od sebe jednotlivé „typy“ prostitutek bylo zavedeno třináct označení. Římané přišli s jevem, který Řecko neznalo, a to sice s prostitucí vdaných žen. Nejznámější takovou postavou byla asi Messalina, manželka císaře Claudia. Navštěvovala pochybné podniky, kde se jako běžná nevěstka oddávala náhodným příchozím. Vypráví se, že soutěžila s vyhlášenou nevěstkou z povolání o to, která snese více útoku mužů. Údajně pak v tomto milostném klání, které trvalo den a noc, zvítězila nevěstka, ale pouze o jediné číslo. Skóre 25 samců ku 24 samcům. Vůbec, nevěstky, stejně jako jejich zákazníci, pocházeli ze všech vrstev společnosti, od těch nejlépe situovaných, až po otrokyně. Jejich činnost byla všeobecně považována a to i státními orgány, jelikož svou činností výrazně přispívaly do státní pokladny. Postupem času ale začala vážnost nevěstek upadat a jejich povolání bylo považováno za něco potupného. Nesměly svědčit před soudem nebo přijmout poručenství a naopak musely nosit žluté tógy a rudou obuv a odlišovat se tak od ostatních žen.³⁴

Významnou změnu ve vztahu k prostituci zaznamenalo křesťanství. Z Nového zákona známe první případy obrácených hříšnic, například Máří Magdalény, kterou v evangeliu popsal svatý Jan, a dalších kajícnic a přívrženkyň nové víry. Prostituce se po vzoru starého Říma začala šířit do celé Evropy. V některých zemích byla sice přísně postihována, dokonce i trestem smrti, jinde se však stala vítaným zdrojem příjmu do státní pokladny, a proto jí byl ponechán volný průběh.

Ve středověku určovaly polohu nevěstinců předpisy, vykazující je na periférie a před brány měst. Navzdory tomu ale byly nevěstince často budovány přímo v centrech. Všeobecně a většinou marně zakazovaly tyto předpisy zřizovat nevěstince v sousedství kostelů, hřbitovů a klášterů. Ulice lásky existovaly snad ve všech středověkých městech, v těch největších, jako třeba v Paříži, Neapoli,

³³ BASSERMANN, L.: *Nejstarší řemeslo*, Mladá Fronta, Praha, 1993. ISBN 80-204-0363-9.

³⁴ BASSERMANN, L.: *Nejstarší řemeslo*, Mladá Fronta, Praha, 1993. ISBN 80-204-0363-9.

Benátkách či Hamburku, se jednalo o celé „speciální“ městské čtvrti.³⁵

Na počátku šestnáctého století se však kontinentem začala šířit nová nemoc, jež se brzy rozrostla ve zhoubnou epidemii. Po dlouhém bádání je zjištěno, jak se šíří. Pohlavním stykem a onou nemocí je pochopitelně **syfilis** nebo jinak příjice. Jednotlivé státy se usnávají na drakonických opatřeních proti jejím nositelkám. Prostitutky se bojí, a proto se pokoutně léčí všelijakými pochybnými mastmi, jejichž součástí je i rtuť, o kterých se tvrdí, že jejich užíváním lze dosáhnout zázračných výsledků. Když opadává první vlna onemocnění syfilidou, kterou můžeme vzhledem k rozsahu bez nadsázky přirovnat k morovým epidemiím, dochází ke znovuoživení prostituce, spojenému s ničím menším než s třicetiletou válkou. Všechny evropské národy byly ve válce, tisíce vojáků dřely do morku kostí na bitevních polích a potřebovaly se zákonitě náležitě odreagovat. Proto se za obrovskými armádami žoldáků táhly nepřehledné zástupy prostitutek. Z hlediska řemesla se však jednalo o velký úpadek. Vojákům šlo jen o to, co nejrychleji se vybit a nevěstkám jen o co nejtučnější výdělek. K povznesení oboru dochází až v době, jež je nazývána **zlatým věkem prostituce** – v osmnáctém století ve Francii. V tomto období se ujímá pojem „galantní láska“, zdůrazňující milostnou techniku a formy milostného požitku, což vedlo i ke zdokonalování prostituce. Nevěstky byly idolizovány a idealizovány. Dostaly se na společenském žebříčku dokonce nad ctihodné měšťanské ženy. Připomeňme známé postavy madame Pompadour, dvorní obšťastňovatelku Ludvíka XV. a zakladatelku největšího nevěstince všech dob na jeho dvoře nebo hraběnku Dubarryovou, taktéž oblíbenou souložnici mnoha francouzských šlechticů. Mimo zemi galského kohouta stojí za zmínku Mary Wilsonová, bordelmamá ve velkém, která vlastnila v Londýně devět podniků, a Němka Charlotte Schuwitzová, zřizovatelka slavného berlínského Salonu Kitty. Teď jedna perlička. Za nejstarší prostitutku v dějinách je považována jistá Italka z Janova. Podle policejních místních záznamů byla činná ve svém povolání ještě ve svých jednaosmdesáti letech. V druhé polovině devatenáctého století došlo znovu k prudkému nárůstu pohlavně nemocných, s čím je spojen i čím dál větší odpor proti prostituci. Následovaly zákazy, vysoké postihy, vytlačování prodejných ženštin z měst a především jejich přísná registrace. Bez ní mohly být prostitutky zatčeny, případně uvězněny. Tyto procedury alespoň částečně pomohly k regulaci divokého živlu. Ve dvacátém století se situace, s výjimkou světových válek, znamenajících značné „uvolnění mravů“, nadále zklidňovala. Prostitutky postupně mizely z ulic, ale přestěhovaly se do klubů, barů. Navíc se objevila nová kategorie tzv. **call girls**, dívek čekajících na své zákazníky po drátě. Vrací se také prostituce vdaných žen, které bohužel nemají jinou možnost vydělávat pro rodinu než tento způsob. Zemí s největším počtem prostitutek je již tradičně Thajsko. V hlavním městě Bangkoku přes devadesát procent dívek a mladých žen mezi čtrnáctým a čtyřicátým

³⁵ BASSERMANN, L.: *Nejstarší řemeslo*, Mladá Fronta, Praha, 1993. ISBN 80-204-0363-9.

věkem života vykonávalo určitý čas „nejstarší řemeslo“. Prostituce je prostě součástí našich dějin.³⁶

3.1 Starověk

Nikdy a nikde na světě nehrály prostitutky větší roli než ve starém Řecku (Athény, Korint). Zde prostituce ovládala ve svých nejrůznějších podobách všechny oblasti života. Hlavně se používala v boji proti homosexualitě. Už filosof a zákonodárce Solón nechal zřídit nevěstince a předepsal je mužům jako lék proti homosexualitě. Athény ochotně trpěly prostituci, protože jim z ní plynuly nemalé daně, ze kterých financovaly stavbu lodí a výzbroj. Nevěstky byly pro stát tak důležité, že si musely vyžádat zvláštní povolení, když chtěly překročit hranice, a poskytnout záruky, že se vrátí. Prostitutky v Řecku byly rozděleny do tří kategorií, které se od sebe značně lišily. Nejnižší postavení měly diktariady, což byly hlavně otrokyně žijící ve veřejných domech. Výše stály auletridy, které ovládaly tanec a hru na flétnu. Ty měly již určité úlevy, mohly v určité dny opustit prostory veřejného domu a navštívit svou rodinu. Nejvýše stály hétery. Měly velké znalosti v oblasti filosofie, umění, literatury, politiky a veřejného dění (například Aspasia, Fryně a další.). Vedle těchto třech hlavních označení prostitutek existovalo v Řecku ještě mnoho dalších- například demiurgos (veřejné děvče), lypta (vlčice), polos (mladá děvče), machlos (kurva), Pandora (rádodajná) a další. Všechny prostitutky bez rozdílu neměly občanská práva, prostitutky musely nosit předepsaný oděv.³⁷

V Římě byla spíše oblíbenější než ženská prostituce mužská. Byli dováženi mladí otroci, jejichž cena byla vysoká a byli v té době považováni za velký luxus. V Římě se prostituce soustřeďovala ve veřejných domech. Prostituce zde byla úředně upravena, bylo zapotřebí úředního povolení (licencia stupri). Prostitutky byly zapisovány do úředních listin a pozbývaly občanských svobod, musely nosit předepsaný oděv. Římský císař Caligula zavedl prostitutkám daň ve výši jedné osminy z výdělku. Tuto dávku museli platit i kuplíři a majitelé veřejných domů. Typickým římským jevem, který se v Řecku nevyskytoval, byla prostituce vdaných žen. Nejznámější Římkou, která byla prostitutkou, byla Messalina, manželka císaře Claudia.³⁸

3.2 Středověk

Prostituce se ve středověku rozvíjela hlavně ve městech, vesnická společenství prostituci prakticky neznala. Křesťanství vyžadovalo rezignaci na tělesnou lásku. Sex měl v této době mít pouze úlohu rozmnožovací. Ale jak je známo, normy jsou většinou porušovány a obcházeny. Nad prostitucí

³⁶ BASSERMANN, L.: *Nejstarší řemeslo*, Mladá Fronta, Praha, 1993. ISBN 80-204-0363-9.

³⁷ BLÁHA, R.: *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. LexisNexis CZ s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86920-29-0

bděla církevní i státní kontrola. Za vrcholného středověku byly zřízeny pro vojáky, cestující a zámožné občany tzv. ženské domy. Ženy v tomto domě měly mnoho výhod, město nad nimi drželo ochrannou ruku, nesmělo se jim ubližovat a okrádat je o mzdu. Byly také chráněny před konkurencí domů vzniklých bez povolení.³⁹

3.3 Novověk

Prostitutky v této době musely platit daň a také musely být označené zpravidla černou stužkou nebo odznakem na rameni. U nás po roce 1419, kdy se konal koncil v Kostnici, byly všechny prostitutky z Prahy vyhnány a nevěstince byly rozbořeny. Dokonce byl zřízen zvláštní úrad pro trestání cizoložství a jiných nemravností.

V 18. století se prostituce stala nejoblíbenější oblastí zábavního průmyslu. Za nejznámější a nejvyhledávanější město lásky byla v této době považována Paříž. Velkou odpůrkyní prostituce byla Marie Terezie. Vydávala nařízení, mravnostní zákony a dokonce vytvořila celý aparát tzv. "strážců mravnosti". Mezi tresty za provozování prostituce nejstaršího řemesla bylo stříhání vlasů, nucené práce a několik jich bylo i popraveno.⁴⁰

Období světových válek - 20. století

V tomto období se dávala přednost tajné prostituci a hodinovým hotelům. Začal vznikat jiný typ nevěstinců, a to tzv. pojízdní polní „bordel“, který se objevoval hlavně v posádkovém městech. Vojáci měli dovoleno se se ženami stýkat, ale museli se vyhybat nebezpečí pohlavních chorob a vyzrazení vojenského tajemství. Novinkou této doby bylo používání prostitutek jako tajných informátorek. Jednou z nejznámějších vyzvědaček byla Mata Hari.

Během 2. světové války byl navržen zákaz prostituce a její trestní stíhání, ale nakonec se prosadila jen mírnější podoba zákona, a to zakázání veřejných domů. V dubnu 1946 bylo uzákoněno uzavření veřejných domů. Tím se ale mnohokrát zvýšil počet prostitutek v ulicích, které neplatily daně, a také došlo ke zvýšení počtu nakažených pohlavními chorobami. Jen jedinému státu, a to nacistickému Německu, se podařilo vypořádat jednoduše, ale o to brutálněji. Všechny prostitutky a jejich kuplíři byli posíláni do koncentračních táborů. Po válce si sex a prostituce vytvořily novou říši v bytech a apartmánech, za pomoci telefonních linek. Tato říše je větší, nebezpečnější, hůře dostupná i obtížněji zničitelná než kterákoliv dřívější.⁴¹

³⁸ FOUCAULT, M.: *Vůle k vědění: dějiny sexuality. I.* Praha: Herrmann & synové, 1999. 189 s. ISBN 80-238-5090-3

³⁹ FOUCAULT, M.: *Vůle k vědění: dějiny sexuality. I.* Praha: Herrmann & synové, 1999. 189 s. ISBN 80-238-5090-3

⁴⁰ KUBEŠ, J.: *Dějiny každodennosti II (1500-1750)*, [online]. 2007 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://khv.upce.cz/upom/skripta2007.pdf](http://khv.upce.cz/upom/skripta2007.pdf)

⁴¹ DOFOUR, P.: *Dějiny prostituce I*, Praha: Fontána, 2003. ISBN 80-7336-056-X

4 Prostituce a její trh

Trh prostituce je trh, který funguje na základě nabídky a poptávky po sexuálních službách, strany vzájemně vstupují do interakce a tím také stanoví cenu služby, která bude prodána či koupena. Stranu nabídky zastupuje osoba ochotná za určitý výnos poskytnout sexuální službu a na straně poptávky se nachází klient, který je ochotný se vzdát části svého platu za účelem uspokojit svoji sexuální touhu. K obchodu dochází pouze za situace, kdy si klient cení uspokojení své sexuální touhy více, než za ní zaplatí a ten, který službu poskytuje, obdrží více, než na kolik si cení své služby. Předmětem trhu prostituce je směna služby a stejně jako většina trhů, která se zabývá službami je tedy pracovně intenzivní, avšak má své specifické rysy – na straně nabídky je dominující žena (stigmatizace), služby jsou dobře placené a to někdy i přes velice nízké požadavky na sexuální dovednosti - praktiky. Dominance žen na straně nabídky je na tomto trhu zřejmá a to i přes narůstající nabídku mužských prostitutů v nynější době, většina služeb je poskytována prostitutkami než prostitutky.⁴² Prostituce lze klasifikovat dle intenzity zaměření, ve smyslu jak často ženy prostituci vykonávají, na prostituci příležitostnou či trvalou. Příležitostné prostitutky vykonávají prostituci nepravidelně a většinou si přivydělávají ke svému platu z jiného zaměstnání (nebo studentky), zatímco pro trvalé prostitutky je prostituce hlavním zdrojem příjmu.⁴³

4.1 Subjekty trhu prostituce

Mezi subjekty na trhu prostituce řadíme tedy prostitutku (sexuální pracovníci) a klienta (zákazníka). Obě tyto skupiny se rekrutují ze všech společenských vrstev, všech věkových kategorií (samozřejmě myšleno starších 18 let, nemluvíme zde o dětské prostituci) a různého stupně vzdělání. Prostitutky a zákazníci nejsou jedinými subjekty, které se pohybují na trhu prostituce, patří mezi ně i tzv. prostředníci nazývaní pasáci, madame či mající podobu nočních barů, nevěstinců, eskortních agentur, odlišujících se podle segmentu trhu, na kterém působí. Prostředníci představují „komunikační kanál spojující poptávku a nabídku, sjednávají podmínky obchodu, snižují informační asymetrii mezi prostitutkou a klientem“ a poskytují ochranu prostitutkám před násilím ze strany klientů.⁴⁴ Pro snadnější komunikaci se zákazníkem se dnes velice často využívá internet jako marketingový nástroj, poskytující klientovi informace, charakteristiku prostitutek a nabízených sexuálních služeb. Prostřednictvím internetu se snižují čas a náklady na přilákání potenciálního zákazníka, zjednodušují uskutečnění obchodu.⁴⁵

⁴² MISES, L.: *Lidské jednání, Pojednání o ekonomii*, Liberální institut, Praha 2006. ISBN 80-86389-45-6

⁴³ CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-739-6.

⁴⁴ LEVITT, STEVEN, D. - VENKANTESH, SUDHIR, A.: *An empirical analysis of street-level prostitution*, [online]. 2007 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://economics.uchicago.edu/pdf/Prostitution%205.pdf >](http://economics.uchicago.edu/pdf/Prostitution%205.pdf)

⁴⁵ LEVITT, STEVEN, D. - VENKANTESH, SUDHIR, A.: *An empirical analysis of street-level prostitution*, [online]. 2007 [cit.

4.2 Formy poskytování sexuálních služeb na trhu prostituce

Segmenty trhu prostituce nejsou rozlišovány podle specifikace služeb na nich nabízených, ale podle místa, kde je sexuální služba poskytována a podle charakteru prostředníků. Rozlišujeme trh pouliční, privátní prostituce, noční kluby a escortní agentury.

- **Pouliční prostituce**

Pouliční prostituce je řazena na nejnižší stupínek žebříčku segmentů trhu prostituce. Trh pouliční prostituce je vysoce geograficky koncentrovaný, především z důvodu, aby klient měl možnost prostitutku najít. Nelze zde využít tradiční marketingové nástroje k přilákání zákazníka jako je reklama, logo na budově, inzerát atd., a proto jedinou marketingovou zbraní je pouliční reklama prezentovaná samotnou prostitutkou, jejím oblečením a chováním. Frekventovanými místy výskytu pouličních prostitutek jsou určité ulice, okolí nádraží, hraniční přechody, odpočívadla řidičů kamionů. Pouliční prostitutku z pohledu formy podnikání si můžeme představit jako podnik jednotlivce, kdy sama prostitutka si nachází potenciálního zákazníka a sjednává obchod. Možností jak snížit transakční náklady obchodu je spolupráce s prostředníkem – pasákem, který vyhledává klienty a poskytuje ochranu prostitutce. Pracovní podmínky na tomto segmentu trhu jsou na velmi nízké úrovni. Sexuální služby jsou poskytovány v automobilech, v levných hotelech či na samotných místech pohybu prostitutky a tedy i hygienické zázemí je zde velice špatné. Existuje zde větší pravděpodobnost nepoužití kondomu a s tím související větší pravděpodobnost přenosu a dalšího šíření pohlavních chorob (HIV/AIDS, syfilis, kapavka). Ceny za sexuální služby jsou nižší oproti cenám na jiných částech trhu prostituce a to může být jedna z příčin nepoužívání kondomu, která zvyšuje cenu poskytované služby.⁴⁶

- **Privátní prostituce**

Dalším segmentem trhu je privátní prostituce poskytovaná v bytě prostitutky, která má povětšinou stálý okruh klientů. Využití prostředníků je zde ve velmi malé míře a k navázání kontaktu s potenciálním klientem dochází v dnešní době většinou prostřednictvím internetu.

2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://economics.uchicago.edu/pdf/Prostitution%205.pdf>](http://economics.uchicago.edu/pdf/Prostitution%205.pdf)

⁴⁶ ROCIO – GOMEZ, A., FERNANDO – FRANCO, Gutierrez, Y.: *Regulating Prostitution: A Comparative Law and Economics Approach*, [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf>](http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf).

- **Noční podniky**

Noční podniky (nevěstince) jsou místa, kde větší počet prostitutek nabízí sexuální služby. Často bývají lokalizovány na okraji města, především kvůli dodržování diskrétnosti vůči klientům, ale nemusí to být vždy pravidlem. Noční podnik nabízí lepší podmínky pro klienta i prostitutku ve srovnání s pouliční prostitucí. Snižuje se zde pravděpodobnost šíření venerických chorob. Podniky dbající o svojí pověst a zisky, podporují prostitutky v pravidelných návštěvách zdravotních zařízení a používání kondomů. Ceny jsou zde vyšší oproti pouliční prostituci.⁴⁷

- **Escort service**

Jedná se o část trhu, na kterém se na straně nabídky pohybují většinou mladé, komunikativní, vzdělané slečny a ženy. Poskytované služby se neomezují pouze na sexuální uspokojení, ale často prostitutka doprovází klienta na společenské akce, dělá mu společnost na dovolené. Ceny za tyto služby jsou vyšší oproti cenám na dalších segmentech trhu.

Eskortní agentura hraje roly prostředníka mezi klientem a prostitutkou, na základě požadavků klienta zajišťuje sjednání schůzky, zaručuje se za nabízené služby a garantuje zdraví prostitutek. Agentury nabízejí tzv. luxusní prostituci.⁴⁸

⁴⁷ ROCIO – GOMEZ, A., FERNANDO – FRANCO, Gutierrez, Y.: *Regulating Prostitution: A Comparative Law and Economics Approach*, [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf >](http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf).

⁴⁸ ROCIO – GOMEZ, A., FERNANDO – FRANCO, Gutierrez, Y.: *Regulating Prostitution: A Comparative Law and Economics Approach*, [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z [www: <http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf >](http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf).

5 Přístupy k prostituci

Právní aspekty prostituce

Otázka prostituce jako sociálně patologického jevu, na který se váže řada sociálních, zdravotních, bezpečnostních a dalších rizik, není právním řádem České republiky komplexně řešena. Jsou postihovány jenom „doprovodné“ jevy související s prostitucí, nebo tedy následky na objektu ochrany. Je zajímavé, že dosud platnou právní úpravou, která byla přijata k regulaci prostituce, je zákon č. 241/1922 Sb. zákonů a nařízení, o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb. Předmět úpravy tohoto zákona byl novelizacemi významně omezen. Jeho dosud platné znění se omezuje na zákaz zřizování a udržování nevěstinců a na povinnost státní správy zřizovat ústavy, v nichž se „řemeslným prostitutkám“ zajistí dočasný útulek a příležitost k nápravě. Vedle této úpravy obsahuje i ustanovení zajišťující dozor nad zpustlou mládeží, která vede pohlavně nemravný život.⁴⁹

Snaha regulovat prostituci se však odrazila v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, který byl novelizován dalšími třemi zákony č. 273/2001 Sb., 450/2001 Sb. a 320/2001 Sb. Významné z tohoto pohledu je ustanovení § 10 písm. b), ve kterém je zakotvena pravomoc obce ukládat omezení obecně závaznou vyhláškou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejně přístupných místech v obci jsou takové činnosti zakázány. Porušení vyhlášky, která stanoví naznačené omezení, může být kvalifikováno jako přestupek podle § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tedy i prostituce, je-li vykonávána na místech a způsobem, které obecně závazná vyhláška zakazuje, lze kvalifikovat jako přestupek a lze ji postihnout pokutou. V některých případech může být provozováním prostituce na místě veřejnosti přístupném nebo i veřejně naplněna skutková podstata trestného činu výtržnictví podle § 358 trestního zákona. Nesmíme opomenout typické mravnostní trestné činy uvedené v III. hlavě, 2. oddílu zvláštní části trestního zákona, označené jako trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185–193 trestního zákona) a to především v § 190 - prostituce ohrožující mravní vývoj dětí.

Provozování prostituce v blízkosti školy nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro návštěvu osob mladších než osmnáct let, zpravidla mravně ohrožuje mládež, a proto nový trestní zákoník po vzoru některých zahraničních úprav (např. § 184b německého trestního zákoníku) zavádí trestní sankce i za taková jednání úpravou trestného činu

⁴⁹ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-28>>

prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190). Tento trestný čin se vztahuje na provozování prostituce na např. v blízkosti školského poradenského zařízení, školského účelového zařízení nebo zařízení školského stravování, která jsou určena pro návštěvu dětí, stejně tak jako na provozování prostituce např. v blízkosti školských ubytovacích zařízení typu domova mládeže nebo internátu nebo v blízkosti školských zařízení určených pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro poskytování preventivně výchovné péče (diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy, střediska výchovné péče).

Stejně tak lze postihovat i některé činy související s prostitucí (trestná činnost páchaná na osobách provozujících prostituci) jako trestný čin kuplířství, obchodování se ženami a další. Do této kategorie negativních jevů souvisejících s prostitucí lze zařadit i sexuální jednání, která mohou ohrozit mravní výchovu dětí a mládeže.⁵⁰

Letitá snaha exekutivy je regulovat prostituci zákonem, jehož věcný záměr již byl několikrát projednáván a také v současné době je projednáván ve vládě České republiky. Záměr zákona, který by řešil otázku prostituce, je regulativní a koresponduje i s doporučením **Mezinárodní organizace práce (International Labour Organisation), která ve své zprávě ze srpna 1998 doporučila všem státům přijmout následující opatření:**

- potírat dětskou prostituci,
- odstranit zneužívání osob provozujících prostituci (pro osoby, které se dobrovolně rozhodly provozovat prostituci, zabezpečit takové pracovní a sociální podmínky jako pro pracující v jiných oblastech a zároveň pomoci obětem násilí a obchodování se ženami),
- zprůhlednit oblast sexuálního průmyslu,
- upřednostňovat zdravotní hledisko při provozování prostituce,
- dekriminlizovat provozování prostituce a vést o jejích provozovateli interní záznamy.⁵¹

Zákon o prostituci by měl vymezovat základní pojmy jako např. prostituce, provozování prostituce, veřejný dům a další, stanovit podmínky pro provozování prostituce včetně podmínek zřizování tzv. „veřejných domů“ a podmínky jejich provozování včetně poplatků za jejich provozování. Zákon by měl stanovit i podmínky, za kterých je možné provozovat prostituci. Základním regulativem by mělo být osvědčení, podmínky jehož vydání a další náležitosti by měl zákon rovněž upravovat. K základním podmínkám pro vydání osvědčení by měl patřit věk 18 let, platný lékařský posudek, způsobilost žadatele k právním úkonům, dobrovolnost a svobodná vůle žadatelky. Vydané osvědčení by mělo mít limitující platnost (je navrhováno jeden rok). Evidenci osob, kterým bylo

charakteristika>.

⁵⁰TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

⁵¹ MITLOHNER, M.: *Erotika a paragrafy*. Praha, Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-691-9

osvědčení vydáno, by měl vést správní orgán. Navrhuje se, aby zákon upravoval i povinnosti provozovatele veřejného domu, mezi které patří, mimo jiné, i vedení přesné evidence nájemců pokojů a povinnost zabránit vstupu do domu osobám mladším 18 let.⁵²

V jednotlivých zemích se řeší otázka prostituce jinak. V zásadě je lze rozdělit do tří okruhů - reglementaci, abolicí a represí:

- a. **Reglementační přístup** prostituci trpí, resp. legalizuje, ale současně ji podřizuje státnímu dozoru a kontrole, včetně navazujících sociálních, zdravotních a preventivních opatření. Toto řešení zvolili v Rakousku, Německu, Holandsku, Francii, Itálii, Švédsku a Maďarsku.
- b. **Aboliční přístup** neřeší problém jako takový, zaměřuje se na postih jevů, které ji provázejí. Trestá nucení k prostituci a kuplířství nebo transport osob do zahraničí za účelem prostituce. Takový přístup je uplatňován u nás, dále také v Polsku, Rusku.
- c. **Represivní přístup** prostituci jako takovou zakazuje a trestá. Trestá osoby provozující prostituci a zákazníky. Z historické zkušenosti je známo, že tento systém prostituci nevymýtí, ale skryje do ilegality. Tento přístup zaujalo například Rumunsko a Bulharsko.⁵³

⁵² MITLOHNER, M.: Erotika a paragrafy. Praha, Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-691-9

⁵³ TÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

6 Klady a zápory regulace prostituce

Nejpostiženějšími oblastmi nijak neregulovanou prostitucí jsou příhraniční regiony s Rakouskem a Německem. A pak Praha. Radní se snaží neúnosnou situaci už několik let řešit. Městské rady se snaží prosadit zákon o legalizaci prostituce. **Hlavními body návrhu jsou:**

- zdravotní prohlídky by musely prostitutky podstupovat každý měsíc,
- oprávnění úřadu by platilo rok s možností prodloužení,
- na vyžádání zákazníka a v případě kontroly by musely předložit průkaz, na kterém by byla fotografie, razítko lékaře a informace úřadu,
- prostituce by byla možná pouze ve veřejných domech nebo u zákazníka,
- pouliční nabízení sexuálních služeb by bylo zakázáno, pokud by obec neudělala výjimku vyhláškou,
- provozovatel veřejného domu by musel mít povolení obecního úřadu, které by bylo platné pět let. Na povolení by nebyl právní nárok, nebyla by to živnost.⁵⁴

Tímto výčtem opatření by se stát mohl přestat tvářit, že prostituce neexistuje (dle odhadu Českého statistického úřadu tvořil v roce 2000 podíl prostituce na HDP zhruba 0,2 procenta, tedy 4,6 miliardy korun, které nechal stát uniknout). S legalizací by stát, respektive obce dostaly konečně zákonnou možnost dozorovat nejstarší řemeslo. Za překročení zákona by mohly úřady uložit pokutu do 15.000 korun. Pokud by někdo provozoval prostituci bez oprávnění, hrozil by mu až padesátitisícový postih. Za provozování veřejného domu bez povolení by mohla pokuta dosáhnout až dvou milionů korun.

Zásadní argument proti: „S akceptováním prostituce bychom navíc ve veřejných domech legalizovali kuplířství, které je podle zákona trestným činem.“ Další argument: "Představa, že by prostitutky platily daně, je totiž naivní. Tvrdily by, že vlastně žádnou činnost nevykonávaly. Avšak správní poplatek by však musely platit předem, takže by to fungovalo jako licence. Její součástí by byla i povinnost podrobit se lékařským prohlídkám“. Další argument: "Legalizace jen zvýší poptávku a tlak na přísun stále nových mladých dívek do obchodu s lidmi."⁵⁵

54Legalizace prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z [www: <www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83).

55Legalizace prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z [www: <www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83).

Zásadní argument proti legalizaci prostituce je mravní:

- Může být stát fakticky pasákem?
- Může si brát daně a vydávat povolení k sexu za úplatu?

Odmítnutí legalizace z mravních pohnutek ale sebou nese i zodpovědnost za neřešení některých zásadních problémů. **Problém číslo jedna:** Nákaza HIV. Počet zjištěných nálezů HIV virem v Česku stoupá každý rok. Nejrizikovější skupiny jsou tři: homosexuálové, promiskuitní osoby a právě prostitutky. Povinnými lékařskými prohlídkami by prostitutky a prostituti z této kategorie vypadli. **Problém číslo dvě:** Sexuální vykořisťování. Ve vládním usnesení z roku 2003 se píše: „Rozšířené provozování prostituce v České republice s sebou nese rizika nucené prostituce, obchodování s lidmi a vykořisťování obětí. Relativně nízké počty odhalených případů spíše vypovídají o vysoké latentci problému, než o jeho skutečných rozměrech. Na tuto skutečnost poukazuje Rada vlády pro lidská práva, představitelé mnoha obcí, nevládní organizace i mezinárodní instituce a organizace.“ Popis problému tedy státu nedělá problém. Jak ale chce vymýtit sexuální vykořisťování, když se česká legislativa tváří, že prostituce neexistuje. **Problém číslo tři:** Zneužívání dětí. Státu opět nedělá problém téma popsat: „Samostatnou kapitolou jsou komerčně sexuálně zneužívání chlapci provozující homosexuální prostituci. Většina z nich pochází ze sociálně slabého prostředí, z nefunkčních rodin, z náhradní rodinné péče; někteří jsou na útěku z výchovných zařízení nebo byli po dovršení zletilosti propuštěni z ústavní péče či z výkonu trestu odnětí svobody. Počet prostitutek roste a rapidně klesá jejich věk. Věkový průměr je 17 let, profesní kariéra končí kolem dvacátého roku věku (nejmladšímu zadrženému prostitutovi bylo deset let). Mnozí z nich odjíždějí pracovat do zahraničí a stávají se tak obětí mravnostní, násilné i majetkové trestné činnosti. Uplatňují se i jako herci v homosexuálně zaměřených pornografických filmech. Prostituce dětí a mladistvých blízkých věku patnácti let je vysoce organizovaná a dobře utajovaná trestná činnost - zákazníci i kuplíři jsou si plně vědomi, že se dopouštějí závažné trestné činnosti. Jak ale chce stát čelit tomuto problému, když prostituce oficiálně neexistuje a nikdo nemá právo kontrolovat věk prostituujících v nevěstincích jinak než prostřednictvím policejních razíí.⁵⁶

Současný stav takzvané abolicie (státní instituce se zaměřují na průvodní jevy prostituce, jako je obchod se ženami či kuplířství, problém prostituce jako takové zůstává neřešen) je absurdní a plodí kriminalitu. Řešením může být buď tvrdá represe, nicméně jejím výsledkem je často to, že se celý problém přesouvá pouze do ilegality. Druhým řešením takzvaná reglementace: Prostituce je podřízena státnímu dozoru, vzniká průhlednější prostředí, které omezuje aktivity struktur organizovaného

⁵⁶Legalizace prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z [www: <www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83).

zločinu v této oblasti. Otázka zní, jak pravidla nastavit. Přes tuto hranu evidentně přepadli nejen v liberálním Nizozemí, ale i v sousedním Německu. Už tři roky tam platí zákon, podle kterého Němky mladší 55 let, které jsou rok a déle bez práce, musí vzít jakékoli dostupné zaměstnání, a to včetně působení v sexuálním průmyslu, nebo riskovat ztrátu podpory v nezaměstnanosti. Nevěstince mohou zase nabízet pracovní místa prostřednictvím pracovních úřadů poté, co před dvěma roky vstoupil v platnost zákon legalizující prostituci jako každé jiné povolání. To se může stát osudné ženám, které odmítnou práci ve vykřičeném domě a přijdou tak o státní podporu v nezaměstnanosti.⁵⁷

57 Legalizace prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z [www: <www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>](http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83).

7 Prostituce v Evropě, příklady řešení problematiky prostituce

Prostituce není regulována na úrovni Evropské unie a její regulace tedy spadá do pravomocí jednotlivých států. Přijetí společné evropské normy v této oblasti může vycházet ze tří základních přístupů uplatňujících se v legislativách jednotlivých členských států. **Jedná se o:**

- **Abolicismus** je přístup, v rámci kterého jsou postihovány jevy doprovázející prostituci (jako např. nucení k prostituci, kuplířství, obchod se ženami). Ve své podstatě prostituci tedy ani nezakazuje, ani nepovoluje.
- **Represivní přístup** spočívá v zákazu prostituce a trestání prostituujících osob i zákazníků.
- **Reglementace** spočívá v legalizaci prostituce, která je podřízena státní kontrole a zahrnuje sociální, zdravotní a preventivní zabezpečení prostituujících osob.⁵⁸

Na základě přístupu k otázce prostituce můžeme členské státy EU rozdělit do několika kategorií:

- **prostituce je nelegální:** Irsko, Polsko, Švédsko (nelegálnost prostituce se vztahuje na zákazníka), Litva,
- **prostituce není nelegální** (znamená, že není kriminalizovaná, nebo že se jedná o legalizovanou činnost),
- **ale nucení k prostituci ano:** Itálie, Luxemburg, Portugalsko, Finsko, Francie, Belgie (připravuje změny podle švédského vzoru), Lotyšsko, Bulharsko,
- **ale nucená prostituce je nelegální** – Španělsko,
- **možnost vykonávat prostituci „nezávisle“ a bez narušování veřejného pořádku** – Spojené Království Velké Británie a Severního Irska,
- **neexistují žádné zákony upravující tuto oblast:** Estonsko
- **prostituce jako profese:** Nizozemí (2001), Rakousko, Spolková republika Německo (2002), Dánsko (1998/1999),
- **země ve fázi diskuze o legalizaci prostituce:** Rumunsko, Slovensko, Česká republika (návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2005 a 2008 nebyl schválen kvůli rozporu s mezinárodní úmluvou o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce z roku 1958, již Poslanecká sněmovna odmítla vypovědět; v ČR neexistuje zákonná norma týkající se prostituce, kromě § 190 trestního zákona).⁵⁹

58 CHMELÍK, J.: Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.

59 CHMELÍK, J.: Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.

Legalizace prostituce má své příznivce i své odpůrce. Příznivci legalizace prostituce tvrdí, že toto opatření poskytne ochranu práv a bezpečnost prostituujícím osobám, omezí obchod se ženami a organizovaný zločin, umožní udržet kontrolu zdravotního stavu prostituujících osob a omezit tak šíření přenosných chorob, zdanění této činnosti umožní financovat rehabilitační a vzdělávací programy atd.

Odpůrci legalizace prostituce naopak tvrdí, že prostituce je činnost nemorální, znamená zneužívání osoby a je zdrojem šíření přenosných chorob. Proto odmítají, aby stát tuto činnost postavil na roveň jiných profesí a kontroloval její výkon.

Problémem regulace prostituce na úrovni EU je výše zmíněný různorodý přístup jednotlivých států. Doposud v evropských debatách převažovaly hlasy proti legalizaci prostituce. Evropská norma by proto mohla být přijata spíše ve formě doporučení či stanoviska, která nejsou přímo závazná pro členské státy EU.

Důsledky legalizace prostituce se do značné míry budou odvíjet od toho, jaká forma legalizace bude zvolena. Přesněji řečeno, zda prostituce bude legalizovaná jako profese nesoucí s sebou odpovídající práva a povinnosti; zda se přistoupí ke kriminalizaci zákazníka; jakým způsobem bude řešena otázka prostituce vykonávaná imigranty pocházejícími z nečlenských zemí, atd. Podle dosavadních zkušeností s legalizací prostituce v jednotlivých zemích EU je možné odvodit, že kriminalizace zákazníka nevede ke snížení poptávky a směřuje výkon profese hlouběji do ilegality. Legalizace prostituce omezená na občany země, případně na občany EU, znamená zhoršení podmínek v oblasti prostituce vykonávané imigranty, aniž by řešila problém obchodu se ženami.⁶⁰

60 MISES, L.: Lidské jednání, Pojednání o ekonomii, Liberální institut, Praha 2006. ISBN 80-86389-45-6

8 Prostituce v ČR

V současné době tedy jedinými právními normami, které prostituci upravují, jsou:

- Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb. Předmět úpravy tohoto zákona byl provedenými novelizacemi zásadně omezen. Jeho platné znění se výhradně omezuje na zákaz zřizování a udržování nevěstinců a na povinnost státní správy zřizovat ústavy, v nichž se “řemeslným prostitutkám” zajistí dočasný útulek a příležitosti k nápravě. Vedle této úpravy obsahuje i ustanovení zajišťující dozor nad zpustlou mládeží, která vede pohlavně nemravný život.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů umožňuje regulovat prostituci tak, aby nenarušovala veřejný pořádek, neohrožovala výchovu dětí a mládeže a neurážela mravní citění veřejnosti. Na základě tohoto zákona mohou obce k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku stanovit obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti, které činnosti lze vykonávat pouze na místech a v čase vyhláškou určených. Dále mohou stanovit, že na některých veřejně přístupných místech v obci jsou takové činnosti zakázány. Provozování prostituce v rozporu s obecně závaznou vyhláškou, vydanou v samostatné působnosti obce, lze dle ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, postihovat jako přestupek. Mezi typické mravnostní trestné činy řadíme trestné činy uvedené v III. hlavě, 2. oddílu zvláštní části trestního zákona, označené jako trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185–193 trestního zákona). A to především trestný čin uvedený v § 190 - prostituce ohrožující mravní vývoj dětí. V některých případech může být provozováním prostituce na místě veřejnosti přístupném naplněna i skutková podstata trestného činu výtržnictví podle § 358 trestního zákona.

- Trestně právně lze stíhat některá negativní jednání, která doprovázejí prostituci. Spadá sem trestná činnost páchaná jak na osobách provozujících prostituci (např. Kuplířství), tak samotná trestná činnost těchto osob (např. krádeže). Trestní právo umožňuje postihnout i jednání, které může ohrozit mravní výchovu dětí a mládeže.⁶¹

Česká republika je mimo výše uvedených mezinárodních smluv ještě vázána:

- Úmluvou a Závěrečným protokolem o potlačování obchodu s lidmi a vykořisťování prostitucí jiných osob z 21. března 1950 (č. NE01/50),
- Úmluvou o odstranění všech forem diskriminace žen (vyhláška č. 62/1987 Sb.),

61 VÁLKOVÁ, Jana: Kriminalita žen, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1993, 76 s. ISBN 80-86008 -47-9

- Úmluvou o právech dítěte (sdělení č. 104/1991 Sb.).⁶²

Z hlediska platné právní úpravy je nutné rozlišovat mezi veřejným nabízením sexuálních služeb a zřizováním či provozováním nevěstinců. Zákon o potírání pohlavních nemocí ve svém ustanovení § 14 zrušil k 22. srpnu 1922 nevěstince a zakázal jejich nové zřizování. Stávající právní úprava tedy brání zřizování oficiálních nevěstinců. Naopak však nezakazuje veřejné nabízení sexuálních služeb. Zákonodárci danou problematiku vyřešili tím, že zákonem o obcích umožnili obcím stanovit, že určité činnosti narušující veřejný pořádek nebo dobré mravy v obci lze vykonávat pouze na jasně vymezeném místě a v čase určeném obecně závaznou vyhláškou nebo určité činnosti na některých veřejných, jednoznačně určitelných prostranstvích, zakázat. Z tohoto vyplývá, že samotné nabízení sexuálních služeb na místech veřejnosti přístupných, natož pak samotná realizace intimního styku na těchto místech, je nepochybně narušením veřejného pořádku. V zásadě lze shrnout, že prostituce v České republice není povolena, ale není ani výslovně zakázána. Prostituce není ve všech svých formách trestným činem, trestným činem je ve formách uvedených v III. hlavě, 2. oddílu zvláštní části trestního zákona, označených jako trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185–193 trestního zákona). a to především v § 190 - prostituce ohrožující mravní vývoj dětí. Provozování prostituce v blízkosti školy nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro návštěvu osob mladších než osmnáct let, zpravidla mravně ohrožuje mládež, a proto nový trestní zákoník po vzoru některých zahraničních úprav (např. § 184b německého trestního zákoníku) zavádí trestní sankce i za taková jednání úpravou trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190). V tomto trestném činu, se jeho skutková podstata vztahuje především na provozování prostituce na např. v blízkosti školského poradenského zařízení, školského účelového zařízení nebo zařízení školského stravování, která jsou určena pro návštěvu dětí, stejně tak jako na provozování prostituce např. v blízkosti školských ubytovacích zařízení typu domova mládeže nebo internátu nebo v blízkosti školských zařízení určených pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro poskytování preventivně výchovné péče (diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy, střediska výchovné péče).⁶³

8.1 Zhodnocení stavu prostituce v ČR

Evidence prostitutek se nevede, protože zákon pojem prostituce nezná - prostituce nepatří mezi

⁶² VÁLKOVÁ, Jana: Kriminalita žen, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1993, 76 s. ISBN 80-86008-47-9

⁶³ VÁLKOVÁ, Jana: Kriminalita žen, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1993, 76 s. ISBN 80-86008-47-9

trestné činy. Prostituci ovšem provází návazně řada jiných trestných činností: kuplířství, ohrožování mravnosti, pornografie, drogy, násilné trestné činy, omezování osobní svobody, krádeže (uspávačky), loupežná přepadení, obchod s bílým masem atd. Neexistuje ani přibližný odhad počtu prostitutek na našem území. **Prostitutky se dělí přibližně do tří základních kategorií:**

- a. pouliční prostitutky, mají stanoviště na ulicích a silnicích např. E 55, patří k nejnižší a nejméně placené kategorii,
- b. tzv. společnice, mají stanoviště v soukromých podnicích, barech, restauracích. Špičkové společnice čekají na telefonu na většinou již známé stálé zákazníky v přepychových vlastních apartmá, dostávají typy od zprostředkovatelů nebo doporučení od známých osob či zákazníků. Mluví několika jazyky, není výjimečné, že někdy fungují jen jako společenský doprovod dobře situovaných mužů na veřejnosti.
- c. zaměstnané, vdané ženy a studentky, které provozují prostituci k zlepšení své finanční situace více méně nepravidelně, ale i pro zábavu.⁶⁴

V ČR nejsou prostitutky jako celek organizované v žádné organizaci podobné odborům, jen jejich část vytvořila vlastní organizaci La Strada, navazující na zahraniční organizace. V této oblasti působí Dr. Malinová, která jim dává rady, vydává kondomy, věnuje se prevenci a základní hygieně. K zavedení systému a řádu v prostituci chybí potřebná legislativa počínaje stanovením definice prostituce, pornografie, erotiky až po změnu § 189 - kuplířství, neboť provozovatel veřejného domu podle současné judikatury páchá tr. čin kuplířství. Jedním z možných řešení by bylo i zavedení živnostenských listů, které by byly vydávány jen osobám starším 18ti let (omezení prostituce mladistvých), návazně by bylo možné stanovit místo provozování živnosti (omezení pouliční prostituce) a předkládání zdravotního potvrzení (omezení přenosu nakažlivých nemocí). Obdobně funguje i mužská prostituce, ale v mnohem menším rozsahu.⁶⁵

Obchod s bílým masem

Dovoz děvčat do ČR organizují Bulhaři, Rusové, Ukrajinci i asiati (Filipínky). Jsou pro ně výhodné, protože si minimálně stěžují (neznalost jazyka), nemají doklady (ty jim jsou odebrány), je

64Prostituce v ČR [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z [www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitutu.htm>](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitutu.htm).

65Prostituce v ČR [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z [www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitutu.htm>](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitutu.htm).

jim vyhrožováno i likvidací členů rodiny, čímž jsou drženy v poslušnosti. Je malá šance dostat mezi ně informátora. Vývoz děvčat, kromě ojedinělých případů únosů, probíhá přes inzeráty různých reklamních agentur. Jedná se o zprostředkování práce v zahraničí se zaměřením tanečnice, barmanka, servírka. Většinou tam jedou s vědomím, o co se jedná. Místa působení jsou v Itálii, Španělsku, Německu, Holandsku, Řecku i USA. Mezi nejlukrativnější a také relativně nejbezpečnější patří zprostředkovatelské služby pro soukromé harémy bohatých Arabů (Arabské emiráty, Kuvajt, Dubaj) s dobou pobytu cca 1/2 roku.⁶⁶

Jižní Čechy

Oblast hraničící s Rakouskem se vyznačuje nízkou kriminalitou a prostitucí na propracovanější a kulturnější úrovni ve srovnání s územím hraničícím s Německem. Je to dáno strukturou obyvatel, mezilidskými vztahy a skutečností, že dřívější blokáda hranic zahrnovala 38 % území v hraničních pásmech. Co se týče prostituce, Rakušané nejsou tak aktivní jako Němci, je zde také menší počet hraničních přechodů a vývoj prostituce zde neprobíhal tak živelně jako v jiných oblastech ČR. Nejvíce se prostituce soustřeďuje v Kaplici a Jindřichově Hradci.⁶⁷

9 Legalizace a zdaňování prostituce, argumenty pro a proti

Příklad legalizační politiky - Holandsko

Roku 2000 přijalo Holandsko zákon, jenž určuje pravidla, za kterých je prostituce a zakládání erotických podniků legální. Tendence k řešení problematiky prostituce tímto způsobem se v Nizozemí objevují již od počátku 20. století, což pravděpodobně souviselo s její relativně vysokou mírou a nutností přijímat pragmatická řešení při potírání problémů s ní spojených. Podmínky vztahující se k legální prostituci jsou v zásadě dvojího druhu: pro majitele erotických podniků a pro prostitutky samotné. Navíc se ještě vydělují okolnosti, za kterých je možné provozovat prostituci na veřejných místech. Pro získání licence na provoz erotického podniku musí majitel zaměstnávat jen osoby starší 18 let, s platným povolením k pobytu v Holandsku. Musí jim zajistit stanovené pracovní prostředí, splnit hygienické podmínky, nároky na umístění podniku a musí odvádět poplatky ze své činnosti. Rovněž má závazek umožnit povinné kontrolní prohlídky policii, pověřeným úředníkům a zdravotnickým pracovníkům. Osoby vykonávající prostituci ve formě zaměstnaneckého poměru se řídí obecně platnými pravidly regulujícími vztah zaměstnance,

66Prostituce v ČR [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z [www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitu.htm>](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitu.htm).

67Prostituce v ČR [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z [www: <http://www.mvcr.cz>](http://www.mvcr.cz).

zaměstnavatele a státu a mají tedy například nárok na podporu v nezaměstnanosti či sociální pomoc při hledání nového místa. Zdravotní kontroly jsou dobrovolné, přesto se ale doporučují minimálně dvakrát ročně osobám prostituujícím se na ulici a čtyřikrát ročně zaměstnankyním nevěstinců. Většina žen tyto prohlídky pravidelně podstupuje. Provozování pouliční prostituce je regulováno zejména v rámci snah o udržení veřejného pořádku, a proto některé municipality stanovily tzv. „Zóny“, které by měly noční klid a pořádek v jiných oblastech ochránit. Jsou to vyhrazené části města, kde je v jejich otvíracích hodinách povoleno nabízení sexuálních služeb, je zde zajišťována bezpečnost policejním dohledem a prostitutky mají možnost navštívit místní drop-in centra, která nabízí odpočinek a lékařskou péči. V této oblasti je také zřízeno parkoviště pro klienty, kde se obvykle odehrává smluvený obchod. Úspěšnost Zón je proměnlivá a závisí zejména na atraktivitě jejího umístění v rámci dynamiky města. Například v Amsterdamu pokus o vytvoření Zóny v okrajovější části města selhal, protože ženy pracující na ulicích často patří do skupiny závislých na drogách a vymezená lokalita pro ně byla příliš vzdálená od centra města a tedy i od přísunu narkotik. Při řešení problematiky byla dána velká volnost jednotlivým municipalitám, které měly jako hlavní závazek to, že nebudou bránit svobodnému provozování erotických služeb, ale jakým způsobem upraví vykonání této činnosti, bylo na jejich volbě. Ve výsledku se implementace nové legislativy dosáhlo v různých municipalitách s různou mírou úspěchu. Oblasti, které se úkolu zhostily prokazatelně lépe, jsou zejména ty, které k dialogu o podmínkách nabízení erotických služeb přizvaly zástupce všech zúčastněných stran, jak například policie tak i samotných prostitutek. Cílem legislativy bylo striktní oddělení nucené prostituce od dobrovolné a stanovení vysokých postihů za obchod s lidmi a sexuální zneužívání dětí a mládeže. Svobodně vykonávat prostituční činnost je dle holandské legislativy právo a osobám v erotickém průmyslu musí být zaručeno, že svou činnost budou moci vykonávat beze strachu. Výzkumné zprávy uvádějí, že došlo ke snížení nebezpečí pro prostituující se ženy a to hlavně díky lepšímu kontaktu s policií a celkovému zprůhlednění prostituční sféry. Objevila se však nová problematická oblast, protože legalizace prostituce se vztahuje jen na občany EU. Řada prostitutek pochází z jiných zemí a prostituci na území Holandska vykonávají bez povolení v pobytu a proto nelegálně. Pokud je jim jejich činnost prokázána, jsou obvykle deportovány do své vlasti a proto jsou nuceny skrývat se a využívat pro svou ochranu služeb pasáků, čímž se dále zaplétají do kriminálního prostředí. Situace se tak pro ně zhoršila a hrozba násilí vzrostla na nových frontách nejen ze strany policie, ale také kvůli novým rozdílům mezi zákonnými a protiprávními prostitutkami. Dalším faktem také je, že v Holandsku stejně jako v dalších zemích, které přijaly koncept legalizace, se míra prostituce zvýšila. To je předmětem kritiky ze strany zastánců represe, jenž se domnívají, že tyto státy vlastně podporují rozvoj prostituce a potažmo i obchod s lidmi. Vysvětlení však může být i takové, že

osoby v prostituci již nemají potřebu vystupovat skrytě a proto se jich i větší množství objevuje v souhrnných číslech. To by naopak znamenalo, že legalizační zásah byl úspěšný v jednom ze svých hlavních cílů, jímž je zprůhlednění prostituční sféry a její oddělení od kriminálních aktivit. Přestože stále existují nelegální nevěstince i prostitutky bez oprávnění k výkonu povolání, policie potvrzuje, že prostituce se nyní stala průhlednější, což umožnily například pravidelné kontroly erotických podniků či síť důvěry mezi zainteresovanými aktéry. **Pro policii je nyní snazší získávat potřebné informace či kontakty ve skupinách, kam dříve neměla přístup. Policie předpokládá, že převážná část osob nucená k prostituci obchodníky s lidmi působí právě v oblasti ilegálních podniků, a proto je jejich současnou prioritou odstranění těchto nežádoucích elementů. Součástí boje je také odstranění společenského stigma spojeného s prostitucí. Dlouhodobě se tedy Holandsko snaží o vytvoření nového pojetí sexuální pracovnice – sebevědomé ženy provádějící profesionální služby bez rizika pro ni i zákazníka, jejíž činnost je respektována veřejností a která svou činností také naopak respektuje stanovená pravidla. Taková představa je však pro zastánce represivního přístupu nepřijatelná a ženy urážející.**⁶⁸

Zastánci legalizace - tzv. holandským modelem. Zde je jako ústřední problém brána nedobrovolná prostituce, tedy taková forma sexuálních služeb, která není vykonávána z vůle dané osoby. Příčiny této formy lze spatřovat podobné, jako je tomu u švédského modelu. Jedná se o kriminální aktivity a obchodování s lidmi, určitou predispozici některých žen a také vztah dané země k okolním státům, míru migrace atd. I některé dopady se shodují – jedná se o sociální exkluzi, zdravotní a drogová rizika a rozvoj podmínek pro organizovaný zločin. Zatímco však u zastánců represe byla samotná existence prostituce podmíněna mechanismem, který je škodlivý všem ženám bez výjimky, protože narušuje genderovou rovnost, zde je násilí produktem nedobrovolné prostituce a netýká se ženské populace jako celku, ale konkrétních žen a dětí, které jsou jím postiženy. Dopadem nedobrovolné prostituce jsou také daňové úniky, protože z této oblasti sexuálních služeb nejsou odváděny daně, tak jak stanovuje legalizační zákon.⁶⁹

Příklad represivní politiky - Švédsko

Přístup Švédska k prostituci se odvíjí od základní premisy, která stanovuje, že jakákoliv forma

68Komu prospěje legalizace prostituce? [online]. 2004 [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://ln.ebrno.net/index.php?p=archiv&text=40>>.

69Legalizace prostituce I [online]. 2005 [cit. 2011-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://zakony.prolife.cz/?a=6&id=5&PHPSESSID=130dae439789d36b3405b7424ac9af06>>.

prostituce vytváří násilí a je škodlivá pro společnost. Mezi hlavní cíle švédské sociální politiky patří vytváření podmínek příznivých pro rovnost pohlaví a je kladen zásadní důraz na vztahy mezi muži a ženami. Prostituce však tyto vztahy poškozuje a proto je nutné s ní bojovat. Švédský přístup považuje za optimální a dosažitelný cíl eliminaci prostituce na její nulovou míru, což se odrazilo roku 1999 v přijaté legislativě, jež zakazuje a trestá jakoukoliv formu sexuálního obchodu, přičemž trestanou osobou je zákazník, jenž tyto služby požaduje. Trest má podobu pokuty či odnětí svobody až do výše šesti měsíců. Zákon je vystaven na přesvědčení, že ženy jsou obětí strukturálního mechanismu, jenž umožňuje mužům kupovat si ženy jako zboží. Tato možnost se pak dále promítá do každodenní reality a do celého společenského vztahu mužů a žen, což je neslučitelné se zásadou rovnosti pohlaví. Zákon tedy manifestuje snahu o společenskou ochranu žen jak jednotlivých tak celého genderu, což je viditelné na uplatňovaných sankcích zaměřených proti zákazníkům. Implementovaný zákon má však spíše opačný dopad. Přestože se snížila míra pouliční prostituce, nezávislé výzkumy ukazují, že se pravděpodobně značná její část přesunula do vnitřních prostor. Pouliční prostituce však už před zavedením represivních zákonů tvořila jen asi pětinu celkového množství a tak se dá říci, že zdánlivé snížení míry prostituce je jen přesunutí viditelné části do podsvětí. Co se týče ochrany žen, prostitutky uvádějí, že po zavedení nové legislativy je pro ně výkon jejich práce mnohem nebezpečnější. Podle jejich výpovědí se velmi změnila struktura klientů – zůstalo tzv. tvrdé jádro, tj. muži, kteří vyžadují méně standardní služby často zahrnující prvky násilí. Menší množství zákazníků také znamená, že prostitutky musí snižovat své požadavky ať už na finanční stránku či na pocit vlastního bezpečí. Jsou nuceny častěji přistupovat na rizikové podmínky, jako je například styk bez ochrany či praktikování neobvyklých služeb, se kterými by dříve nesouhlasily. V daných podmínkách si prostitutky nemohou dovolit odmítnout neprověřeného klienta a vystavují se riziku. Přestože jsou ženy pracující v prostituci obvykle dobře trénované v odhadování lidí, klienti jsou často stresováni zvýšeným rizikem a pro ženy je tak obtížnější posoudit, zda napětí, které na zákazníkově pozorují, je jen strachem z prozrazení, či může být příznakem násilných intencí. Při výběru zákazníka musejí činit rychlá rozhodnutí, která někdy znemožní odhadnout výši hrozícího nebezpečí. Stres zvyšuje agresivitu i u zákazníků za normálních okolností bezproblémových. Ti se obávají rizika dopadení a tak se často chovají brutálněji než dříve. Riziko prozrazení také způsobilo, že jsou nyní prostitutky hůře dosažitelné sociálními pracovníky a obklopují se pasáky, kteří jim mají zajistit ochranu. Pokud je někdo svědkem útoku na prostitutku, existuje nyní menší šance, že by toto nahlásil, protože se obává zapojit do vyšetřování. Navíc zakázaná prostituce již vlastně oficiálně neexistuje a tak není zprostředkována ani oficiální sociální pomoc a pokud jsou prostitutky kontaktovány, činí tak zejména neziskové organizace. Podle oficiálních švédských odhadů se počet prostitutek snížil, ale pro ženy, které v branži zůstaly, se stala jejich existence tvrdší a zažívají více násilí, než před zavedením zákona. Navíc je

pravděpodobné, že ženy, které setrvaly v prostituci i po zavedení nových pravidel, bývají ty které jsou nejzranitelnější a mají malou šanci se z prostituce vymanit – závislé na drogách, duševně nemocné a osoby zavlčené ze zahraničí. Takové osoby bez pomoci šíří pohlavní choroby a skryty veřejnosti trpí v podmínkách, ze kterých se sami nemohou vymanit. Manifestovaný cíl vymýtit prostituci a pomoci ženám se tedy nenaplnil. Přes určité snížení podílu prostituujících se žen, nedošlo k jejich očekávanému výraznému úbytku a současné pouliční prostitutky uvádějí, že je na nich pácháno více násilí než dříve. Je pravděpodobné, že se zvýšila závislost prostitutek na pasácích, protože ženy již nemohou pracovat tak otevřeně jako dříve a potřebují ochranu před nebezpečnými klienty, policií a dalšími aktéry. Policisté také uvádějí, že je pro ně nyní obtížnější vyšetřovat případy kuplířství a obchodu s lidmi, protože prostituce již není tolik viditelná a zároveň průhledná jako dříve. Ve výsledku neúspěšnějším prvkem v rámci procesu kriminalizace prostituce se tak stala podpora veřejného mínění nové legislativy, jež dosáhla více než 80 %.⁷⁰

Zastánci represivního přístupu - tzv. švédský model, podle nějž prostituce jako taková je definována jako problém a od toho se odvíjejí její příčiny i důsledky. Mezi příčiny řadí zejména společenské klima, jež umožňuje, aby žena byla nakupována jako zboží. Tento prvek je pro zastánce tzv. švédského modelu nepřijatelný, protože odporuje základní hodnotě, jíž je rovnost mezi pohlavími. Další příčinou je kriminální prostředí a s ním spojený obchod s lidmi. Ten je v podstatě praktickým vyústěním mechanismu popisovaném výše a s obchodovanými osobami je systematicky a vysoce organizovaným způsobem nakládáno jako se zbožím. Třetí oblastí příčin jsou osobní dispozice žen, na které má vliv například jejich vzdělání, ekonomický příjem, rodinná situace, osobní postoj k ženské otázce atd. Důsledky existence prostituce jsme rozdělily do čtyř skupin. Jedná se o aktivitu, jež způsobuje sociální exkluzi osob, jež se na ní podílejí. Doprovodným jevem prostituce často bývá závislost na ilegálních látkách a jiné zdravotní problémy. Tyto jevy navíc zatěžují státní rozpočet, který se s nimi musí adekvátně vyrovnávat. Kriminalitu a obchodování s lidmi můžeme vidět nejen jako příčinu prostituce, ale je i jejím důsledkem – jedná se zde o cyklus, kde jeden jev implikuje existenci druhého. Vysoká míra prostituce v zemi také vytváří v kontextu okolních států špatnou image a zejména tyto dva poslední body způsobují nespokojenost veřejnosti se stavem prostituce v dané oblasti. Veřejná nespokojenost se pak dále koncentruje do cílené

⁷⁰Legalizace prostituce II [online]. 2005 [cit. 2011-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://zakony.prolife.cz/?a=6&id=14&PHPSESSID=130dae439789d36b3405b7424ac9af06>>.

poptávky po legislativní změně.⁷¹

10 Návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2008, jeho nedostatky

Odbor bezpečnostní politiky zpracoval věcný záměr zákona o prostituci. Účelem navrhované úpravy bylo vytvoření komplexní úpravy, která bude řešit otázku prostituce.

Jejím cílem je:

- založit postavení osob provozující prostituci jako osoby samostatně výdělečně činné, které vyvíjejí činnost mimo úpravu živnostenského zákona v zařízení určeném k provozování prostituce,
- vytvořit možnost pro postih osob, které budou prostituci provozovat v nesouladu s navrhovanou úpravou a zajistit přehled o osobách legálně provozujících prostituci,
- vytvořit podmínky pro dobrovolné provozování prostituce a zamezit prostituci z donucení nebo provozované pod nátlakem,
- zrovnoprávnit osoby provozující prostituci na trhu práce, především, aby byla umožněna kontrola plnění jejich zákonných povinností, např. v oblasti daňové, sociální nebo zdravotní a aby podléhaly registraci i povinným lékařským prohlídkám,
- vytvořit pravidla pro legalizaci erotických podniků, jejich zřizování a provoz, a pravomoci ve vztahu k povolování zřizování těchto podniků svěřit do působnosti obcí,
- implementovat do zákonné úpravy, aby se na provozovatele erotického podniku vztahovala podmínka trestní bezúhonnosti.⁷²

Záměr této právní úpravy je:

- snížení počtu osob provozujících prostituci na veřejnosti,
- omezení případů nucené prostituce,
- zvýšená ochrana mládeže před prostitučním chováním,
- omezení případů narušování veřejného pořádku,
- šíření sexuálně přenosných onemocnění.

Avšak návrh věcného záměru zákona o prostituci může kolidovat se závazky, které pro ČR

⁷¹Legalizace prostituce II [online]. 2005 [cit. 2011-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://zakony.prolife.cz/?a=6&id=14&PHPSESSID=130dae439789d36b3405b7424ac9af06>>.

⁷²Návrh zákona – prostituce, www.mvcr.cz/dokument/2008/navrh.pdf [cit.]

vyplývají z ratifikace mezinárodní úmluvy O potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostitute druhých osob z roku 1951. Podle ní jsou smluvní státy nuceny zaujmout tvrdý represivní postoj, jak k osobám provozujícím prostituci, tak k osobám, které ji podporují nebo o jejím provozování vědí. Logickým důsledkem tohoto postoje je zatlačení prostitute do ilegality na okraj společnosti, její kriminalizace a zneužívání organizovaným zločinem.⁷³

Cílem návrhu zákona o regulaci prostitute je:

- oddělit legální a nelegální dobrovolnou prostituci a minimalizovat počet osob, které jsou k prostituci nuceny násilím,
- založit možnost ochrany ohrožených osob před zneužíváním a obchodováním za účelem sexuálního vykořisťování,
- zakázat vykonávání prostitute osob mladších 18 let,
- stanovit podmínky, za nichž bude možné prostituci vykonávat,
- stanovit pravidla pro provozování prostitute na veřejně přístupných místech a v objektech a místech k tomu určených,
- stanovit podmínky, za kterých je možné vykonávat prostituci jako podnikání,
- omezit pravidelnými zdravotními prohlídkami osob provozujících prostituci šíření pohlavně přenosných a jiných nakažlivých chorob,
- vytvořit možnost postihu osob, které budou konat v rozporu s navrhovanou právní úpravou,
- eliminovat případy narušování veřejného pořádku v souvislosti s vykonáváním prostitute,
- zavést a zajistit evidenci osob legálně provozujících prostituci,
- omezit trestnou a další protiprávní činnost, která souvisí s prostitucí (např. obchodování s lidmi, ohrožování mravní výchovy mládeže, kuplířství, nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů).⁷⁴

Bezmoc státní správy i samosprávy před nezkrotným živlem erotického průmyslu měl ukončit nový zákon o regulaci prostitute v roce 2008. Tým odborníků spolupracoval s nevládními organizacemi, pracovní skupinou Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a starosty obcí. Tvůrci zákona si byli vědomi toho, že není reálné prostituci právním předpisem účinně zakázat. Tvrdý represivní postoj jak k poskytovatelům sexuálních služeb, tak k jejich klientům by zatlačil prostitutky do ilegality, vytvořil podmínky k zneužívání organizovaným zločinem a znemožnil úspěšné terénní

73 Návrh zákona – prostitute, www.mvcr.cz/dokument/2008/navrh.pdf

74 Obcím chybí zákon o regulaci prostitute [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostitute/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostitute/).

programy, včetně prevence pohlavně přenosných chorob. Proto se tvůrci zákona rozhodli stanovit určitá pravidla tak, aby se minimalizoval negativní společenský dopad prostituce především v oblasti ochrany dobré atmosféry ve městě, veřejného zdraví a mravní výchovy dětí a mládeže. Návrh nového zákona stanovil podmínky, za kterých je možné prostituci vykonávat. Nadále by bylo možné sexuální služby provozovat jen na základě registrace a za dodržení přesně daných podmínek, mezi které patří zejména zdravotní způsobilost. Návrh zákona o regulaci prostituce zakazoval nabízení a poskytování sexuálních služeb na veřejných prostranstvích mimo oblasti, které může stanovit obec. O zřízení podobných zón „tolerance prostituce“ by případně uvažovala necelá polovina všech dotázaných obcí. Zákon by tak stanovil pravidla a omezení pro pouliční prostituci, kterou provozuje 4 až 5 tisíc osob, tedy přibližně 40 % všech poskytovatelek a poskytovatelů sexuálních služeb u nás. Návrh zákona usiloval i o regulaci erotických podniků, kde sexuální služby poskytuje převážná část zbývajících prostitutek. Obce by získaly pravomoc ovlivňovat počet, vzhled, umístění a provoz erotických zařízení tak, aby se odstranil negativní vliv na život obce. V současné době neexistují páky, jak přimět vlastníka nemovitosti například přímo v centru Prahy, aby přestal provozovat nevěstinec. Podle návrhu zákona by mělo erotické zařízení mít povolení od obce.⁷⁵

Návrh měl řešit rovněž další problémy související s prostitucí, například ochranu dětí a mladistvých či problematiku nedobrovolné prostituce a organizovaného zločinu tak, aby se ulehčilo odhalení jakékoliv ilegální formy prostituce především se zaměřením na komerční sexuální vykořisťování, nucenou prostituci a obchod s lidmi. V návrhu byla detailně ošetřena i problematika platby příspěvků na pojištění a daní z vykonávání prostituce. V šedé zóně českého sexuálního průmyslu se ročně protočí zhruba deset miliard korun. Návrh zákona ukládal mimo jiného povinnost pravidelných zdravotních prohlídek poskytovatelů sexuálních služeb, což by mělo zabránit šíření infekce. Novinkou byla možnost postihu vyhledávání a konzumaci erotických služeb mimo vymezená místa pokutou ve výši do 15 000 Kč. Velmi zajímavým zjištěním byl fakt, že 66 % oslovených zastupitelů by podpořilo opatření, která postihují zákazníka za vyhledávání „zakázaných služeb“ mimo rámec zákona. Od své poslední verze z roku 2008 se návrh příliš nezměnil, zato prostituční scéna ano. Zákazníků ubylo a mezi osobami nabízejícími sexuální služby se stále častěji objevují ženy, které by si ještě donedávna ani nepomyslely, že by se něčím takovým mohly žít. Aby se těmto ženám neubíralo na lidské důstojnosti, se nenazývá jejich činnost prostitucí, jak se zatím povětšinou děje, ale sexuálními službami. A ženy, resp. osoby, které sexuální

75 Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostitute/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostitute/).

služby poskytují – sexuálními pracovníci (Jde o překlad anglického výrazu sexworker.). Možná by i název Zákon o sexuálních službách či Pravidla pro poskytování sexuálních služeb zněl sexuálními pracovníci jinak a byl pro ně přijatelnější a méně degradující. Ve svém důsledku by tak jako tak přispěl k regulaci situace na prostituční scéně. Aby se odhalily nedostatky Návrhu, je nutné se na něj podívat z několika zorných úhlů⁷⁶.

Z pohledu provozovatelek sexuálních služeb:

Co je přivádí do sexbyznysu - **Dluhy** - obrovská zadluženost vlastní, manželova či dokonce dětí nebo rodičů, nedostatek finančních prostředků na splácení dluhů, občas i zanedbání povinné výživy, to vše je dostane až za hranice zákona. Nemohou mít účet v bance, protože by byl okamžitě obstaven věřiteli, tudíž nemají ani vlastní kreditní kartu. Mají problémy se zákonem, ale nejsou žádná parta vražedkyň nebo zlodějek, ale osoby ve velké finanční tísní: dluží na nájmu, na zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení, dluží řadě dalších pofidérních institucí, které jim tzv. rychlými půjčkami „pomáhají“ nepříznivou životní situaci překlenout. Pokud to došlo tak daleko, že jsou podmíněčně odsouzeny, a navíc třeba Romky, mimo sexbyznys zatím stěží nacházely zaměstnání. V případě striktního požadavku „bezúhonnosti“, ale bohužel i požadavku „platného zdravotního pojištění“ ztrácí i tuto možnost jak přežít.⁷⁷

Jaký může být názor prostitutek na legalizaci?

Mohou ho brát hlavně jako útok na svou anonymitu. Příliš nevěří ani v diskrétnost policie, ani úřadů. Nepřejí si mít ve svém zápočtovém listu záznam o působení v sexbyznysu.

Z pohledu tzv. **třetí strany** (*ty osoby, které nějakým způsobem profitují z prostituce*)- viditelnými osobami jsou v tomto případě hlavně manažeři, ať už jde o majitele či provozovatele klubů, eskort servisů, anebo pasáky na ulicích nebo parkovištích. Krize a vyhlášky zasáhly nepochybně i je. Zákazníků je méně a řada hlavně menších klubů zanikla. Kvůli vyhlášce zakazující nabízení sexuálních služeb na veřejných prostranstvích se pouliční prostituce stala značně riskantní. Velké kluby se přizpůsobily: těžší ze všeho. Platí se vstupné, které zůstává majitelům. *Pokojíčky v klubech jsou pronajímány za astronomické částky čtyři tisíce na osm hodin. V klubech je mnohem více těch, co chodí jen okukovat, než opravdových zákazníků.* Vedle těchto evidentně profitujících osob existuje celá armáda těch, kteří jsou méně nápadní, což ale vůbec neznamená, že by jejich zisky byly zanedbatelné. Až 2000,- Kč obdrží taxikář, pokud do klubu přiveze hosta, o něco menší částky

76Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/).

77Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/).

mají všichni naháněči potloukající se kolem klubů v centru města. Je jisté, že by obce měly mít pravomoc určovat místo, kde nějaký noční klub vznikne, ale měly by mít i povinnost stanovit (např. na základě velikosti obce) taková veřejná místa, kde by sexuální služby mohly být nabízeny. Když už kvůli ničemu jinému, tak alespoň kvůli rovnováze na trhu.⁷⁸

Zákazníci zůstali nadále hýčkáni. Těm se Návrh zcela a zdaleka vyhnul. Chybí jakýkoliv postih zákazníků, pokud chtějí využívat sexuálních služeb od osob bez oprávnění tyto služby poskytovat. Přitom jen tak je možno motivovat ženy k registraci, ruka trhu má někdy větší sílu než represe. Na konec je to **způsob kontroly** dodržování zákona. Úřednice přece nepůjdou mezi „tu špínu“, úředníci by mohli upadnout v podezření. Takže vše zůstává na policii. Ta však nestačí plnit ani své dosavadní úkoly a kontrola sexbyznysu pro ni představuje další zatížení (např. na úkor stíhání závažných trestných činů). Vysoké a nepřiměřené pokuty nejen prohlubují kriminalizaci žen (zejména obětí obchodování, které tvoří až 30 % žen v sexbyznysu), ale otevírají další velký prostor pro korupci.⁷⁹

78 Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/).

79 Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-22]. Dostupné z [www: <http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/>](http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/).

11 Možné cesty snížení mravnostní trestné činnosti v České republice

Možné příčiny neúspěchu návrhu regulace prostituce:

- nízká participace žen při změně zákona. Pokud by se prostitutky nebyly ochotny podílet na změně
- legislativy, i sebelépe vypracovaný zákon by neměl šanci být efektivní. Tato neochota by mohla pramenit z toho, že by ženy nechtěly odevzdávat na daních část svých příjmů.
- dále, že při tvorbě zákona nebylo dostatečně přihlíženo k potřebám na tzv. „street“ úrovni – nebyly vytvořeny výzkumy mapující důsledně podobu prostituce v ČR, tyto ženy nebyly dotazovány na to, jak by legislativa dle jejich mínění měla vypadat, neproběhla kampaň informující ženy v prostituci o jejich zapojení do změny politiky atd.
- je pravděpodobné, že ženy nechtějí opustit relativně bezpečnější anonymitu a registrovat se jako sexuální pracovnice. Zde hraje roli nejen sociální stigma prostituce a strach z prozrazení sexuálního obchodu v blízkém okolí rodiny či přátel, častým jevem je však také to, že mnoho žen v sexuálních službách o sobě jako o prostitutkách vlastně ani nesmýšlí, protože například poskytují sex za úplatu jen několikrát měsíčně, či se scházejí jen s několika stálými klienty.
- snížený zájem zákazníků o sexuální služby, které by byly tímto způsobem povolené. Takoví muži by pak dále vyhledávali spíše nelegální sféru prostituce.

Aby legislativa prošla úspěšnou implementací, předpokládá to dobře navržený zákon, jednotlivé nástroje, dobře zvolené státní pracovníky i detaily jejich pracovní náplně. Protože se ale zdá, že návrh zákona nebyl dostatečně konzultován s odborníky z nevládní sféry, kteří mají z expertů nejbližší k reálné podobě prostituce u nás, je důvodné předpokládat, že nástroje zákonem navržené se neseťkají v praxi s potřebou odezvou. Překážkou úspěšné implementace regulace prostituce může být také nedostatečná aktivita v odstraňování kriminálních aspektů s prostitucí spojených. Oddělení prostituce od kriminální sféry je totiž předpokladem k tomu, aby ženy mohly sexuální služby poskytovat svobodně. Dopady neúspěchu implementace návrhu, jsou následující – pouze menšina prostituce by se dostala do legální sféry a v oblasti sexuálních služeb by vzniklo jakési pololegální klima. První důsledek by měl dále dopad na různé oblasti spojené s prostitucí. Prostitutky by se nepodrobovaly lékařským prohlídkám, jak jim stanovuje regulační zákon a tím pádem by se šíření venerických chorob nedostalo pod větší kontrolu. To je obzvlášť nebezpečné ve spojitosti s tím, že legalizace sama vytváří ve společnosti určitou iluzi, že nabízené sexuální služby jsou legalizované a

tudíž i čisté a bezpečné. Menšinové podřízení žen nové legislativě by také mělo za důsledek to, že předpokládané daňové příjmy by byly menší a nutné výdaje ošetřující doprovodné negativní jevy na druhou stranu vyšší, čímž by se státní rozpočet spíše vyčerpával, než že by jej daně z prostituce obohatily. Další oblastí, na kterou by měla kontrola pouze menšinové části prostituce vliv, je kriminalita. Ta by se nejspíše nesnižovala, naopak je pravděpodobné, že by došlo k jejímu nárůstu vzhledem k nutnosti většiny žen v nelegální prostituci hledat ochranu pasáků a stahovat se do oblastí privátů a skrytých erotických podniků. Je pravděpodobné, že ani jeden z hlavních požadavků po legalizaci, jímž je zlepšení stavu veřejného pořádku, by se nezlepšil, což souvisí jak s přetrvávajícím kriminálním charakterem prostituce, tak s možným zvýšením její míry. Pololegální klima, které by neúspěšnou legalizací mohlo vzniknout, může dále způsobit, že sexuální trh bude otevřenější pro všechny, kdo v něm chtějí působit, ale zároveň neregulovaný v takové míře, jak bylo předpokládáno. Takové prostředí také způsobuje, že se otevírá nový prostor pro represii vzhledem k tomu, že se prostitutky rozdělí na dvě kategorie – legální a nelegální. Ženy v nelegální sféře budou mít ztíženou situaci a budou potřebovat větší pomoc ze strany pasáků jak kvůli ochraně, tak například pro zprostředkování falešného legálního statusu.⁸⁰

80 MISES, L.: Lidské jednání, Pojednání o ekonomii, Liberální institut, Praha 2006. ISBN 80-86389-45-6

Závěr

Současná sexuální promiskuita je jevem, který zasahuje lidskou společnost ve všech jejích sférách. Nahlížení na prostituci souvisí s liberálním přístupem k této problematice, s přístupem k řešení mezilidských vztahů, s výchovou v rodině, v partnerských vztazích apod. Prostituce se v posledních letech v naší republice rychle rozrostla. Mnoho dívek provozujících toto řemeslo postává na vyhlášených mezinárodních silničních tazích prakticky po celý rok. Denní počet prostituujících osob se odhaduje na 6300. Průměrný denní výdělek prostitutky je odhadován na 2500 Kč, počet odpracovaných dní u prostitutek je odhadován na 365, množství finančních prostředků, které jsou vydělávány prostitucí, se pohybuje kolem 5 749 000 Kč. Kromě již zmíněných silnic mezinárodního významu je prostituce vykonávána v nočních zábavních podnicích a dalších zařízeních hotelového typu se zahraniční klientelou, ale také doma v soukromí nebo pro tento účel pronajatých bytech apod. Prostitutky se především zaměřují na cizince nebo solventní podnikatele. Určitá část prostituce je zprostředkovávána „na zakázku“, je předem objednávána dobře fungujícími „dealery prostituce“, kteří z ní velmi lukrativně těží. Část prostitutek navazuje známosti s potenciálními zákazníky autostopem. Zejména tato prostituce je pak doprovázena následnými krádežemi nebo loupežemi na obětech. Regulace prostituce a opatření proti obchodu s ženami jsou jako veřejným tématem v dnešní době stále potlačovány do pozadí. Česká republika po rozpadu federálního státu byla nucena přijmout mnoho mezinárodních úmluv, které ji zavazují řešit značně nedokonalou právní úpravu. Slibný vývoj byl následně ovlivněn nejen legislativními těžkostmi, týkajícími se implementace mezinárodního práva, ale vyplynuly i z obtížného překlenutí některých prodlení, souvisejících s přijímáním právních i sociálních mechanismů v této oblasti. Náplní této práce je popsat současnou situaci spolu s rizikovými faktory, provázejícími prostituci a obchod se ženami. V závěru této práce jsou naznačeny možnosti řešení problému prostituce a praktické zkušenosti dalších států Evropské unie. Dle mého osobního názoru, bychom se měli více věnovat změně legislativy v této oblasti, samotnou prostituci se nám asi nikdy úplně vymítit nepodaří, ale aspoň bychom měli zajistit její regulaci na únosnou míru a zlepšení podmínek osob provozujících toto „nejstarší řemeslo“. Nebránil bych se ani návrhu na její „legalizaci“, samozřejmě za velmi přísných podmínek, kde by základním přínosem pro celou společnost bylo odvádění daně z příjmu takto „podnikajících“ osob a v neposlední řadě i lepší informace a evidence o těchto osobách. To vše by mohlo komplexně napomoci k úbytku mravnostní kriminality.

Abstrakt

KUBA, A. *Mravnostní kriminalita – prostituce : bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2011. 58s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: Prostituce, kriminalita, trestný čin, mravnost, právní úprava, dětská prostituce, obchodování s lidmi, prevence.

Tato práce sleduje a popisuje vývoj prostituce se světě již od dob starověku. Hlavním tématem je však mravnostní kriminalita a prostituce v České Republice. V souvislosti s prostitucí jsou vymezeny základní pojmy dané oblasti s nimiž se dále pracuje. Důraz je kladen také na formy prostituce, přičemž ve všech oblastech dominuje prostituce dětská a vynucená (obchod s bílým masem). Není opomenuta ani stávající právní úprava související s prostitucí, ale ani záměr právní úpravy regulace prostituce.

Abstract

KUBA, A. *Moralizing criminality – prostitution : bachelor thesis*. Ceske Budejovice : University of European and regional studies, o.p.s., 2011. 58s. Leader of the bachelor thesis: JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: Prostitution, criminality, crime, morals, legislation, sexual exploitation of children, trafficking in human beings, prevention.

This thesis follows and describes the development of prostitution in the world since antiquity. The main topic is, however, immoral criminality and prostitution in the Czech Republic. In connection with prostitution, basic terms in set areas are defined and further treated. Also forms of prostitution are accentuated, whereas child prostitution and trafficking in human beings dominate in all areas. Furthermore, current legislation related to prostitution and legal regulations intending to control prostitution are mentioned.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D. za cenné rady, podněty, připomínky a metodické vedení práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....
Aleš Kuba

Přílohy

Příloha 1 - Obecně závazná vyhláška města Cheb k omezení prostituce

Nařízení města s číslem 5/2006 patří novému tržnímu řádu Chomutova, jehož vydání schválili minulý týden radní. Byl tak nahrazen stávající tržní řád z roku 2002, který byl zastaralý, v některých pasážích málo konkrétní a obsahoval nepřesné formulace. Ke tvorbě nového dokumentu vedla jeho autora, vedoucího Obecního živnostenského úřadu Chomutov Vladimíra Dědečka, snaha odstranit nedostatky staré úpravy. Nejvíce rušno bylo kolem novinky, s kterou chomutovský tržní řád přichází jako první v republice, a tou je zákaz pouliční prostituce. Ve článku 9 kromě pochůzkového prodeje, v historickém centru pojízdného prodeje či podomního prodeje po 20. hodině totiž zakazuje nabízení nebo poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb. Nesouhlas s tímto zákazem zazněl z odboru dozoru a kontroly veřejné správy ministerstva vnitra, ale poté, co byla věc konzultována s odborníky z ministerstva průmyslu a obchodu, obdržel Vladimír Dědeček stanovisko, že „uvedenou činnost lze považovat za druh poskytování služeb prováděných mimo provozovnu v obci, které je možné v tržním řádu obce podle živnostenského zákona zakázat. Nový tržní řád vstoupil v platnost 1. června.“⁸¹

81 <http://www.chomutov-mesto.cz/novy-trzni-rad-chomutova-zakazuje-prostituci/d-284606/p1=41967> [cit.2011-04-01]

Seznam použité literatury

1. BASSERMANN, L.: Nejstarší řemeslo, Mladá Fronta, Praha, 1993. ISBN 80-204-0363-9.
2. BLÁHA, R.: *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. LexisNexis CZ s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86920-29-0
3. FOUCAULT, M.: *Vůle k vědění: dějiny sexuality*. I. Praha: Herrmann & synové, 1999. 189 s. ISBN 80-238-5090-3
4. MITLOHNER, M.: *Erotika a paragrafy*. Praha, Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-691-9
5. CHMELÍK, J.: *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vydání, Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-7396.
6. MISES, L.: *Lidské jednání, Pojednání o ekonomii*, Liberální institut, Praha 2006. ISBN 80-86389-45-6
7. DOFOUR, P.: *Dějiny prostituce I*, Praha: Fontána, 2003. ISBN 80-7336-056-X
8. GÖDTEL, R.: *Sexualita a násilí*. 1. vydání, Český spisovatel a.s., Praha, 1994. ISBN 80-202-0512-8
9. VANÍČKOVÁ, E.: *Dětská prostituce*. 2. doplněné a aktualizované vydání, Grada Publishing a.s., Praha, 2007. ISBN 978-80-247-2218-4.
10. WEISS, P. a kolektiv: *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. 1. vydání. Praha, Grada 2000. 212 s. ISBN 80-7169-795-8.
11. SVATOŠ, R.: *Základy kriminologie a prevence kriminality*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice. ISBN 978-80-86-708-81-2.
12. SVATOŠ, R.: *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budějovice. ISBN 978-80-86708-21-8.

Internetové zdroje

1. Návrh zákona – prostituce [online]. 2008 [cit. 2011-03-20]. Dostupné z [www: <www.mvcr.cz/dokument/2008/navrh.pdf>](http://www.mvcr.cz/dokument/2008/navrh.pdf).
2. Komu prospěje legalizace prostituce? [online]. 2004 [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: [<http://ln.ebrno.net/index.php?p=archiv&text=40>](http://ln.ebrno.net/index.php?p=archiv&text=40).

3. Legalizace prostituce I [online]. 2005 [cit. 2011-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://zakony.prolife.cz/?a=6&id=5&PHPSESSID=130dae439789d36b3405b7424ac9af06>>.
4. Legalizace prostituce II [online]. 2005 [cit. 2011-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://zakony.prolife.cz/?a=6&id=14&PHPSESSID=130dae439789d36b3405b7424ac9af06>>.
5. Obcím chybí zákon o regulaci prostituce [online]. 2008 [cit. 2011-03-22]. Dostupné z www: <<http://www.dzamilastehlikova.cz/8374/264/clanek/obcim-chybi-zakon-o-regulaci-prostituce/>>.
6. Legalizace prostituce [online]. 2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z www: <www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>.
7. Prostituce v ČR [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/prostitutu.htm>.
8. TÁKOVÁ, M. Prostituce – charakteristika [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>
9. ROCIO – GOMEZ, A., FERNANDO – FRANCO, Gutierrez, Y.: Regulating Prostitution: A Comparative Law and Economics Approach, [online]. 2008 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://mle.economia.unibo.it/Papers%20MTM/Workshop%20in%20Law%20and%20Economics%20-%202007/Regulating%20Prostitution%20-%20Albert,%20Franco%20&%20Gomez.pdf>>.
10. LEVITT, STEVEN, D. - VENKANTESH, SUDHIR, A.: An empirical analysis of street-level prostitution, [online]. 2007 [cit. 2010-02-19]. Dostupné z www: <http://economics.uchicago.edu/pdf/Prostitution%205.pdf>
11. KUBEŠ, J.: Dějiny každodennosti II (1500-1750), [online]. 2007 [cit. 2011-02-19]. Dostupné z www: <<http://khv.upce.cz/upom/skripta2007.pdf>>
12. RYDLO, J., ŠVARDALA, L.: Prevence mravnostní trestné činnosti, [online]. 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z www: <http://www.sos-ub.cz/prevence/8_3_1.php>